

Profil praktyczny

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **ekonomia**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek:

Staropolska Szkoła Wyższa w Kielcach, Filia w Łucku

Data przeprowadzenia wizytacji: 25 - 26 listopada 2019 r.

Spis treści

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	5
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	9
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	16
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	21
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	22
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	24
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	26
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	27
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	30
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	32
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę	34
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1 Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1 Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Przewodniczący: dr hab. Wojciech Downar, członek PKA

członkowie:

1. dr hab. Jakub Brdulak, członek PKA
2. dr hab. Bogusław Plawgo, ekspert PKA
3. mgr Karolina Martyniak, sekretarz zespołu oceniającego
4. mgr Marcin Wojtkowiak, ekspert ds. pracodawców
5. Maciej Rewucki, ekspert ds. studenckich

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku ekonomia, prowadzonym przez Staropolską Szkołę Wyższą w Kielcach – Filia w Łucku, została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonych przez Komisję na rok akademicki 2019/2020. PKA po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na tym kierunku.

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą. Raport zespołu oceniającego (ZO PKA) został opracowany po zapoznaniu się z następującymi źródłami informacji, zawartymi: w przedłożonym przez Uczelnię raporcie samooceny, w zintegrowanym systemie informacji o nauce i szkolnictwie wyższym POL-on oraz na stronie internetowej Uczelni, a także na podstawie przedstawionej w toku wizytacji dokumentacji, hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy losowo wybranych prac zaliczeniowych oraz dyplomowych, przeglądu infrastruktury dydaktycznej, jak również spotkań i rozmów przeprowadzonych z Władzami Uczelni, pracownikami oraz studentami ocenianego kierunku i przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, w tym pracodawcami.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2 Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	ekonomia	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	praktyczny	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	ekonomia i finanse (90,5%) matematyka, informatyka (9,5%) (wg Raportu samooceny)	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 semestrów / 201 punktów ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	6 miesięcy / 39 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw Hotelarstwo i turystyka	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	206	-
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2517 godzin	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	101 ECTS	-
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom kształtującym umiejętności praktyczne	117 ECTS	-
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	78 ECTS	-

¹ W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

3 Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

Koncepcję i cele kształcenia na ocenianym kierunku można odczytać z sylwetki absolwenta podanej w Raporcie samooceny. W ramach sylwetki absolwenta podkreśla się, iż: „absolwent studiów I stopnia jest przygotowany do używania wiedzy ekonomicznej w zastosowaniach teoretycznych i praktycznych. Potrafi dokonywać analiz mikro - i makroekonomicznych przy użyciu odpowiedniej metodologii i przy zastosowaniu określonych narzędzi, w tym informatycznych.” W powyższych sformułowaniach wskazuje się na umiejętności praktyczne. Jednak warto zauważyć, że w dalszej części sylwetki absolwenta nacisk kładzie się raczej na efekty uczenia się w zakresie wiedzy: „Absolwent ma wiedzę z zakresu podstaw ekonomii, która jest podbudowana treściami kształcenia dotyczącymi ekonomii integracji europejskiej, międzynarodowych stosunków gospodarczych, rynków finansowych, bankowości, polityki społecznej i gospodarczej, zarządzania oraz gospodarki regionalnej. W trakcie studiów absolwent uzyskuje podstawową wiedzę z zakresu dyscyplin tworzących fundamenty aparatu badawczego i analitycznego ekonomisty, czyli z zakresu analizy ekonomicznej, rachunkowości, podstaw matematyki, statystyki opisowej i ekonometrii oraz informatyki, co pozwala na diagnozowanie i analizę zdarzeń gospodarczych. Wiedza ta jest uzupełniona o nauki społeczne obejmujące elementy socjologii, filozofii i prawa. Absolwent posiada znajomość co najmniej jednego języka obcego w stopniu umożliwiającym posługiwanie się terminologią ekonomiczną”. Rozwijane są jednak w sylwetce absolwenta także aspekty praktyczne, takie jak: „Umie dokonywać pomiaru zjawisk gospodarczych, ewidencjonować i przetwarzać informacje ekonomiczne i dokonywać ich interpretacji. Potrafi stosować w praktyce metody diagnostyczne i analityczne i jest przygotowany do formułowania wniosków służących podejmowaniu decyzji gospodarczych i społecznych”. Podkreśla się także efekty uczenia się w zakresie kompetencji społecznych: „Umie kreatywnie pracować w zespołach ludzkich oraz prezentować swoje poglądy w gronie specjalistów z zakresu ekonomii, polityki i biznesu. W zakresie kompetencji społecznych jest otwarty na uczenie się przez całe życie, akceptuje europejski wymiar standardów życia społecznego, w tym: tolerancję wobec odmiennych poglądów i zachowań kulturowych. Absolwent rozumie potrzebę zachowania rzetelności i uczciwości w prowadzeniu prac analitycznych, stąd też cechuje go wysoki poziom odpowiedzialności zawodowej”.

Koncepcja kształcenia jest zgodna z założeniami strategii Uczelni (Strategia rozwoju Staropolskiej Szkoły Wyższej w Kielcach na lata 2016 – 2020), w której zakłada się, że Uczelnia dąży do tego, aby być aktywnym uczestnikiem rynku pracy, stwarzając studentom i pracownikom warunki do wszechstronnego rozwoju. Podobne założenia sformułowane są w strategii Wydziału (Strategia Rozwoju Wydziału Zamiejscowego w Łucku na lata 2016-2026).

Kształcenie dla cyklu rozpoczętego od r.a. 2019/2020 obejmuje dwie specjalności: *Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw* oraz *Hotelarstwo i turystyka*. Dobór specjalności jest właściwy, każda ze specjalności obejmuje zakres zagadnień bezpośrednio związanych z efektami ocenianego kierunku.

Koncepcja kształcenia jest dobrze osadzona w dyscyplinie wiodącej ekonomia i finanse. Wskazane w opisie sylwetki absolwenta wiedza i umiejętności obejmują wiele zagadnień szczegółowych z zakresu ekonomii, w tym również praktycznych, przygotowujących absolwenta do wejścia na rynek pracy.

Ze względu na fakt, że kilku prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku biorących udział w opracowaniu koncepcji kształcenia jest równocześnie praktykami z doświadczeniem, również kierowniczym na stanowiskach związanych z ocenianym kierunkiem i znajomością realiów lokalnego rynku pracy, można uznać, że koncepcja kształcenia i cele kształcenia uwzględniają postęp w obszarach działalności zawodowej właściwych dla ocenianego kierunku.

Koncepcja kształcenia powstała przy udziale interesariuszy wewnętrznych i zewnętrznych. Interesariusze wewnętrzni uczestniczą w opracowaniu koncepcji, celów, jak również programu studiów poprzez uczestnictwo w organach Uczelni, m.in. Uczelnianej i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia. Duży wkład w opracowanie koncepcji i programów kształcenia mają nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia na kierunku ekonomia, a jednocześnie pełniący funkcję w lokalnych przedsiębiorstwach i instytucjach. Udział w opracowaniu koncepcji kształcenia ma również Rada Konsultacyjna, jak również przedstawiciele instytucji przyjmujących studentów na praktyki zawodowe.

O ile sylwetka absolwenta wskazuje zarówno na znaczenie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, jak i umiejętności praktycznych, co należy uznać za właściwe w ramach praktycznego profilu kształcenia, to zestaw kierunkowych efektów uczenia się wyraźnie eksponuje efekty w zakresie wiedzy. W zestawie kierunkowych efektów uczenia się uwzględniono 13 efektów w zakresie wiedzy i tylko 9 w zakresie umiejętności oraz 8 w zakresie kompetencji społecznych. Zgodnie z PRK w ramach charakterystyk II stopnia dla poziomu 6, student potrafi w przypadku profilu praktycznego „formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem kształcenia”. Temu wymiarowi PRK można przypisać przede wszystkim następujące zakładane kierunkowe efekty uczenia się dla ocenianego kierunku:

- K_U02 Potrafi wybrać i zastosować adekwatne do problemu metody w analizie ekonomicznej i finansowej;
- K_U03 Potrafi dostrzegać problemy i wyjaśniać fakty zachodzące w skali organizacji (mikroekonomicznej) i jej otoczenia społeczno-ekonomicznego;
- K_U07 Potrafi prognozować procesy gospodarcze w skali organizacji i jej najbliższego otoczenia, z wykorzystaniem standardowych metod i narzędzi.

Sformułowania kierunkowych efektów uczenia się w omawianym zakresie należy uznać za wysoce ogólne. Ponadto ich realizacja w ramach przedmiotowych efektów uczenia się także pozostaje na wysokim poziomie ogólności i często w jeszcze mniejszym stopniu odnosi się do wzmiankowanego wymogu formułowania i rozwiązywania problemów oraz wykonywania zadań zawodowych. Na przykład w przedmiocie *Polityka gospodarcza*, kierunkowe efekty uczenia się w zakresie umiejętności mają być realizowane przez następujące efekty przedmiotowe:

- 01 potrafi ocenić relacje między państwem a rynkiem, poziom interwencji gospodarczej i przewidzieć ich skutki - odniesione do K_U02;
- 02 rozumie znaczenie niesprawności rynku dla interwencji publicznych - odniesione do K_U02;
- 03 rozumie znaczenie niezależności banku centralnego w prowadzeniu polityki pieniężnej - odniesione do K_U02.

W przypadku przedmiotu *Finanse i bankowość*:

- 01 posiada umiejętność identyfikacji relacji między publicznym a rynkowym systemem finansowym - odniesione do K_U02
- 02 potrafi odróżnić formy instrumentów rynku pieniężnego ze szczególnym uwzględnieniem bankowego - K_U02
- 03 potrafi identyfikować rynki finansowe i instrumenty finansowe - odniesione do K_U02

W przypadku przedmiotu *Marketing w przedsiębiorstwie*:

- 01 potrafi zdefiniować i wyjaśnić pojęcia, koncepcje i instrumenty marketingowe - odniesione do K_U03.

W przypadku cytowanych przykładowych przedmiotowych efektów uczenia się, Uczelnia odnosi je do kierunkowych efektów uczenia się w zakresie umiejętności, ale należy stwierdzić, iż nie posiadają one charakteru umiejętności w tym charakteru umiejętności praktycznych. Zatem należy stwierdzić, iż struktura kierunkowych, a szczególnie przedmiotowych efektów uczenia się nie odpowiada koncepcji i celom kształcenia związanym z przyjętym praktycznym profilem kształcenia. Nie jest spełniony wymóg, określony w PRK w ramach charakterystyk II stopnia dla poziomu 6, który określa, że student potrafi w przypadku profilu praktycznego „formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem kształcenia”.

Poza wskazanym powyżej uchybieniem w zakresie wymogu formułowania i rozwiązywania problemów oraz wykonywania zadań typowych dla działalności zawodowej, można stwierdzić, iż przyporządkowanie efektów uczenia się dla ocenianego kierunku kształcenia jest zgodne z właściwym poziomem Polskiej Ramy Kwalifikacji.

Ocena zgodności efektów uczenia się z aktualnym stanem wiedzy i jej zastosowaniami w zakresie dyscypliny lub dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany następuje z trudnością. W pierwszej części Raportu samoceny Uczelnia podaje informacje o przypisaniu kierunku do dyscypliny ekonomia i finanse – jako dyscypliny wiodącej (182 punktów ECTS, co stanowi 90,5% ogólnej liczby punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku) oraz do pozostałych dyscyplin: matematyka, informatyka (19 punktów ECTS, co stanowi 9,5%). Natomiast na stronie 16 Raportu samooceny stwierdza się odmienne przyporządkowanie kierunku: obszar nauk społecznych (92,5% ECTS): dziedziny nauki: nauki ekonomiczne, nauki społeczne, nauki prawne; dyscypliny: ekonomia, finanse, nauki o zarządzaniu, prawo, socjologia oraz obszar nauk ścisłych (7,5% ECTS): dziedzina nauki: nauki matematyczne, dyscypliny: matematyka, informatyka. Przy czym ten drugi sposób przyporządkowania odnosi się do nieaktualnego podziału dziedzin i dyscyplin naukowych.

W trakcie wizytacji ZO PKA poprosił o przygotowanie aktualnego przyporządkowania ocenianego kierunku. Uzyskano jedynie informacje, iż pierwszy przytoczony sposób przyporządkowania jest prawidłowy. Tymczasem analiza zakładanych kierunkowych, a w jeszcze większym stopniu przedmiotowych efektów uczenia się wskazuje, iż wiele z nich należałoby przypisywać dyscyplinie: nauki o zarządzaniu i jakości. Dotyczy to na przykład takich przedmiotów specjalnościowych, jak: *Nauka o przedsiębiorstwie, Innowacje w rozwoju przedsiębiorstwa, Zarządzanie jakością w przedsiębiorstwie, Controlling, Marketing w przedsiębiorstwie, Społeczne uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstw, Systemy informatyczne w przedsiębiorstwie, Zarządzanie międzynarodowe, Organizacja pracy w hotelarstwie, Marketing w turystyce, Zarządzanie finansami firm turystycznych, Zarządzanie jakością w turystyce*. Ponadto analiza tematyki prac dyplomowych wykazała, iż znaczną ich część można przyporządkować dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Prace związane z marketingiem, zarządzaniem personelem, strategiami organizacji, ale także część prac związanych z turystyką ze względu na stosowane metody badawcze (np. analiza SWOT) stanowią do 50% wszystkich przedstawionych tematów prac dyplomowych.

Zakładane kierunkowe efekty uczenia się uwzględniają umiejętności w zakresie komunikowania się w języku obcym. Można przytoczyć następujące efekty kierunkowe:

- K_W13 Zna słownictwo, zasady posługiwania się językami obcymi na poziomie biegłości A1, B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
- K_U06 Posiada umiejętność jasnego i logicznego raportowania zamierzeń i efektów zawodowych w mowie i piśmie w języku polskim oraz zna jeden język obcy w stopniu czynnym (B2) i kolejny język w stopniu B1.

Kierunkowe efekty uczenia się posiadają, jak wzmiankowano, charakter ogólny, co utrudnia sformułowanie systemu ich weryfikacji. W przypadku efektów przedmiotowych sposób ich formułowania umożliwia stworzenie systemu ich weryfikacji.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Przyjęta przez Uczelnię koncepcja kształcenia na kierunku ekonomia jest zgodna z założeniami strategii Uczelni. Natomiast struktura kierunkowych, a szczególnie przedmiotowych efektów uczenia się nie odpowiada w pełni koncepcji i celom kształcenia związanym z praktycznym profilem studiów. Kierunkowe efekty uczenia się związane z umiejętnościami praktycznymi posiadają wysoce ogólny charakter. W przypadku przedmiotowych efektów uczenia się Uczelnia odnosi je do kierunkowych efektów uczenia się w zakresie umiejętności, ale należy stwierdzić, iż często nie posiadają one charakteru umiejętności i wymiaru praktycznego. Nie jest spełniony wymóg, zgodnie z PRK w ramach

charakterystyk II stopnia dla poziomu 6 dla profilu praktycznego, iż student potrafi „formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem kształcenia”.

Analiza zakładanych kierunkowych efektów uczenia się wskazuje, iż wiele z nich należałoby przypisywać dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości. Ponadto analiza tematyki prac dyplomowych wykazała, iż znaczna ich część obejmuje zagadnienia z zakresu dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, a tymczasem Uczelnia nie przyporządkowuje kierunku do tej dyscypliny. Można zatem stwierdzić, iż efekty uczenia się nie są w pełni zgodne z dyscyplinami, do których przyporządkowano oceniany kierunek.

Udział praktyków w opracowaniu koncepcji kształcenia oraz efektów uczenia się, jak również innych interesariusz wewnętrznych i zewnętrznych zapewnia, że studenci otrzymają wiedzę specjalistyczną, jak również utrzymywany jest związek z rynkiem pracy. Podkreślić należy znaczący udział dydaktyków prowadzących zajęcia na ocenianym kierunku, którzy są jednocześnie praktykami znającymi realia lokalnego i regionalnego rynku pracy. Podsumowując można wskazać na zaistniałe uchybienia w zakresie konstrukcji programu studiów: koncepcji, celów kształcenia i efektów uczenia się:

- kierunkowe efekty uczenia się związane z umiejętnościami praktycznymi posiadają wysoce ogólny charakter nie odpowiadający praktycznemu profilowi kształcenia
- przedmiotowe efekty uczenia się często nie posiadają charakteru umiejętności i wymiaru praktycznego. W związku z tym nie jest spełniony wymóg, zgodnie z PRK w ramach charakterystyk II stopnia dla poziomu 6 dla profilu praktycznego, iż student potrafi „formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem kształcenia
- znaczną część kierunkowych efektów uczenia się należałoby przypisywać dyscyplinie nauki o zarządzaniu i jakości, tymczasem kierunek studiów nie jest przypisany do tej dyscypliny naukowej

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Należy zweryfikować strukturę kierunkowych efektów uczenia się, zapewniając im bardziej konkretny charakter odpowiadający praktycznemu profilowi kształcenia.
2. Należy zweryfikować strukturę przedmiotowych efektów uczenia się tak, aby zapewnić spełnienie wymogu PRK, zgodnie z którym student potrafi w przypadku profilu praktycznego „formułować i rozwiązywać problemy oraz wykonywać zadania typowe dla działalności zawodowej związanej z kierunkiem kształcenia”.
3. Niezbędne jest przyporządkowanie ocenianego kierunku do dziedzin i dyscyplin naukowych, uwzględniając dyscyplinę nauki o zarządzaniu i jakości. Jednocześnie udział efektów uczenia się z tej dyscypliny powinien zapewniać zachowanie tożsamości kierunku ekonomia zarówno w wymiarze efektów kierunkowych, przedmiotowych jak i form weryfikacji w postaci prac dyplomowych.
4. Zaleca się udoskonalenie działań projakościowych w zakresie konstrukcji programu studiów: koncepcji, celów kształcenia i efektów uczenia się w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Na podstawie analizy programu studiów można stwierdzić, iż treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscyplin, do których kierunek jest przyporządkowany. Z zastrzeżeniem, iż część efektów kształcenia powinna być przyporządkowana do iż kierunek byłby przyporządkowany także do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, o czym była mowa wyżej. Zgodnie z intencją Uczelni grupa przedmiotów ogólnouczelnianych służy wszechstronnemu rozwojowi studentów i obejmuje takie przedmioty, jak: *Technologia informacyjna, Język angielski, Język polski, BHP, Historia gospodarcza, Ochrona własności intelektualnej, Socjologia, Wykład monograficzny, Zajęcia sportowo – rekreacyjne, Bezpieczeństwo i higiena pracy*. Grupa przedmiotów podstawowych obejmuje 11 przedmiotów, tj.: *Matematyka, Mikroekonomia, Statystyka opisowa, Zarządzanie, Prawo, Rachunkowość, Ekonometria, Międzynarodowe stosunki gospodarcze, Podstawy makroekonomii, Badania operacyjne, Historia gospodarcza*. W skład modułu przedmiotów kierunkowych wchodzi 10 przedmiotów: *Finanse publiczne, Polityka społeczna, Analiza ekonomiczna, Ekonomia integracji europejskiej, Gospodarka regionalna, Rynki finansowe, Analiza rynku, polityka gospodarcza, Rachunkowość zarządcza, Finanse i bankowość*. Treści programowe powyższych przedmiotów są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się. Uwzględniają też aktualny stan praktyki w obszarach działalności zawodowej / gospodarczej oraz zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku, z zastrzeżeniem, iż obecnie treści kształcenia są dostosowane do efektów uczenia się, które w niedostatecznym stopniu uwzględniają umiejętności praktyczne. Wzmiankowana wyżej potrzeba udoskonalenia zakładanych efektów uczenia się pociągnie za sobą także potrzebę dostosowania treści kształcenia. W roku akademickim 2019/2020 na kierunku ekonomia na Wydziale Zamiejscowym w Łucku oferowane są dwie specjalności:

- *Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw,*
- *Hotelarstwo i turystyka.*

Generalnie można potwierdzić, iż treści kształcenia są kompleksowe i specyficzne dla zajęć tworzących program studiów i zapewniają uzyskanie wszystkich efektów uczenia się.

Studia na ocenianym kierunku trwają 6 semestrów. Programowi studiów przypisano 201 punktów ECTS. W kartach przedmiotów sformułowano szczegółowe bilanse nakładów czasu pracy studentów, które obejmują takie jego elementy, jak:

- Udział w wykładach,
- Udział w ćwiczeniach / laboratoriach / warsztatach,
- Udział w konsultacjach,
- Przygotowanie do ćwiczeń / laboratoriów / warsztatów,
- Przygotowanie do konwersatorium / lektoratu / debaty,
- Przygotowanie i przedstawienie prezentacji,
- Przygotowanie projektów,
- Przygotowanie do kolokwium,
- Przygotowanie do egzaminu/ zal. z oc. / zal. wraz z obecnością,
- Zapoznanie się z literaturą przedmiotu,
- Inne (wg. metod dydaktycznych).
- Sumaryczna liczba punktów ECTS dla przedmiotu, w tym liczba punktów ECTS przypadająca na zajęcia teoretyczne oraz liczba punktów ECTS przypadająca na zajęcia praktyczne.

Analiza tych zestawień w poszczególnych sylabusach wskazuje, iż nakład czasu pracy jest poprawnie oszacowany i zapewnia osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. W bilansach nakładów czasu pracy uwzględniono między innymi nakład pracy studenta w ramach godzin

kontaktowych (w tym konsultacji) i godzin pracy własnej, potrzebnych na wykonanie prac częściowych, w tym czynności praktycznych, jak np. prac projektowych, przygotowanie się do zaliczeń i egzaminów oraz do samodzielnego uzupełniania i utrwalania wiedzy oraz studiowania literatury.

Można podsumować, iż czas trwania studiów oraz łączny nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się.

Program studiów obejmuje ogółem 2517 godzin wymagających bezpośredniego kontaktu ze studentami (w tym 960 praktyka zawodowa). Liczba godzin zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów, określona w programie studiów łącznie oraz dla poszczególnych zajęć oraz grup zajęć, zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Liczba punktów ECTS uzyskiwana w ramach zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia wynosi 101 i jest zgodna z wymaganiami.

Uwzględniając różne grupy zajęć przewidzianych w programie kształcenia można zauważyć, iż przedmioty kształcenia ogólnego są realizowane przez cały okres studiów. Przedmioty podstawowe realizowane są przez dwa pierwsze lata studiów. Przedmioty specjalnościowe są realizowane generalnie w trzech ostatnich semestrach. Można zauważyć, iż przedmioty kierunkowe są realizowane stosunkowo późno, bowiem najczęściej w dwóch ostatnich semestrach. Nie zidentyfikowano jednak przypadków kolizji pomiędzy konkretnymi przedmiotami specjalnościowymi realizowanymi wcześniej niż przedmioty kierunkowe. Zatem można przyjąć, że sekwencja zajęć lub grup zajęć, a także dobór form zajęć i proporcje liczby godzin zajęć realizowanych w poszczególnych formach zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Tym nie mniej rekomenduje się dodatkowe przemyślenie sekwencji przedmiotów kierunkowych i specjalnościowych.

Zajęcia do wyboru obejmują ogółem 1240 godzin, którym przypisano 78 ECTS, co stanowi 38,8% ogólnej liczby punktów ECTS. Na zajęcia do wyboru składają się m.in. przedmioty wchodzące w skład specjalności kształcenia. Uczelnia umożliwia wybór zajęć, którym przypisano punkty ECTS w wymiarze nie mniejszym niż 30% ogólnej liczby punktów ECTS.

Przedmiotom o charakterze praktycznym przypisano 117 punktów ECTS, a więc 58,2% ogółu punktów ECTS. Uczelnia do zajęć praktycznych zalicza wszystkie zajęcia poza wykładami, a zatem w planie studiów określane jako prowadzone w formie: C – Ćwiczenia; W – Warsztaty; S - Seminaria; L – Lektoraty; P – Praktyki. Należy podkreślić, iż zastosowana forma wyodrębnienia zajęć praktycznych bez dodatkowego opisu w kartach przedmiotów jest niezasadna. Zgodnie z § 6 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów „Program studiów: 1) o profilu praktycznym – obejmuje zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% liczby punktów ECTS”. Jednocześnie rozporządzenie wskazuje w § 6, iż „Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są prowadzone:

- 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej;
- 2) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.”

Uczelnia w kartach przedmiotów nie wykazuje, iż wszystkie zajęcia podane jako zajęcia o charakterze praktycznym spełniają powyższe wymagania. Na przykład należy wyjaśnić jakie umiejętności praktyczne są kształtowane na zajęciach typu: *Przysposobienie biblioteczne, Język angielski, Język polski, Zajęcia sportowo-rekreacyjne, Matematyka, Polityka społeczna*. Należy stwierdzić, iż analiza zakładanych efektów kształcenia, treści kształcenia i warunków kształcenia wskazuje, iż nie jest spełniony warunek, aby program studiów na ocenianym kierunku ekonomia o profilu praktycznym obejmował zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS przypisanych do programu.

Uczelnia jako zajęcia obowiązkowe traktuje zajęcia z dwóch języków, w tym języka angielskiego w wymiarze 120 godzin oraz języka polskiego w wymiarze 180 godzin. Można zatem potwierdzić, iż oferowane są zajęcia poświęcone kształceniu w zakresie znajomości co najmniej jednego języka obcego.

Kierunek studiów ekonomia przyporządkowany jest do dziedziny nauk społecznych, w związku z tym spełniony jest warunek uwzględnienia zajęć z dziedziny nauk humanistycznych lub nauk społecznych, którym przyporządkowano liczbę punktów ECTS nie mniejszą niż jest to określone w wymaganiach formalnych.

Uczelnia nie prowadzi na ocenianym kierunku zajęć z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

W Raporcie samooceny Uczelnia deklaruje wykorzystanie w programie kształcenia różnorodnych metod dydaktycznych. Zapewnia, iż efekty uczenia się w zakresie wiedzy realizowane są „...przede wszystkim metodą wykładu informacyjnego, wykładu poglądowego, wykładu problemowego z dyskusją, dyskusji, pogadanki czy analizy przypadku”. Natomiast efekty uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych „...rozwijane są na ćwiczeniach, warsztatach, laboratoriach, lektoratach, seminariach i w trakcie praktyk. Do najczęściej stosowanych metod kształcenia w zakresie umiejętności, w tym również praktycznych umiejętności zawodowych, należą metody o charakterze aktywizującym w tym: problemowe, projektowe, działania praktycznego, symulacja, praca w grupie, case study, prezentacje multimedialne, dyskusje”. Analiza sylabusów przedmiotów nie potwierdziła tych deklaracji. W licznych przypadkach jedyną formą zajęć jest wykład, który ma kształtować efekty uczenia się zarówno w zakresie wiedzy, jak i umiejętności oraz kompetencji społecznych. Przykładem może być przedmiot: *Analiza rynku*, gdzie formą zajęć jest wykład. Deklarowane metody to: wykład informacyjny, wykład problemowy, dyskusja dydaktyczna. Podobnie w przypadku przedmiotu *Polityka społeczna*, forma zajęć to wykład. Metody dydaktyczne dla tego przedmiotu to wykład informacyjny, wykład problemowy, metody praktyczne – aktywizujące, dyskusja dydaktyczna, warsztaty. Także w przypadku przedmiotu *Społeczne uwarunkowania rozwoju przedsiębiorstw*, formą prowadzenia zajęć jest wykład, deklarowane metody dydaktyczne to: wykład z prezentacjami multimedialnymi, wykład problemowy. Można zatem stwierdzić, iż w przypadku przedmiotów realizowanych w formie wykładów proponowane metody dydaktyczne nie są w pełni adekwatne do form prowadzenia zajęć oraz do zakładanych efektów uczenia się, szczególnie w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych.

W przypadku przedmiotów prowadzonych w formie zarówno wykładów, jak i ćwiczeń powstaje praktyczna możliwość wykorzystania aktywizujących metod dydaktycznych. Uczelnia w przypadku takich przedmiotów w sylabusach deklaruje wykorzystanie szerokiego spektrum metod dydaktycznych. Na przykład w ramach przedmiotu: *Małe i średnie przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej* w karcie przedmiotu uwzględniono następujące metody dydaktyczne: wykład informacyjny, wykład problemowy, metody praktyczne – aktywizujące, projekt, analiza przypadków. Niestety poszczególne metody dydaktyczne nie zostały przypisane do poszczególnych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Natomiast wszystkie formy weryfikacji takie jak Egzamin, Kolokwium / odpowiedź ustna, Projekty, Aktywność na zajęciach, przypinano do wszystkich efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Sytuacja ta występuje w większej liczbie przedmiotów. Takie przyporządkowanie nie potwierdza faktycznego wykorzystania wskazanych metod dydaktycznych, które mogą być skuteczne w sposób zróżnicowany w odniesieniu do poszczególnych kategorii efektów uczenia się. Próbuąc ustalić jakie faktycznie metody dydaktyczne zostały zastosowane należy odwołać się do dokumentacji weryfikacji efektów uczenia się. W przypadku przedmiotu: *Małe i średnie przedsiębiorstwa w gospodarce rynkowej* w dokumentacji znajdowało się kilkadziesiąt prac zaliczeniowych w formie kilku, kilkunastostronicowych opracowań studentów. Prace dotyczyły na przykład tematyki rodzajów przedsiębiorstw, roli małych i średnich przedsiębiorstw, jak też występowały tak zwane „biznes plany”. Dokumentacja weryfikacji efektów uczenia się nie potwierdziła stosowania szerokiego zestawu metod dydaktycznych. Innym przykładem może być przedmiot *Ekonometria*, gdzie w ramach zajęć w formie wykładu i warsztatu przewidziano w sylabusie następujące metody dydaktyczne: wykład informacyjny, wykład problemowy, metody praktyczne – aktywizujące, ćwiczenia laboratoryjne, warsztat, projekt. Tymczasem podobnie w dokumentacji weryfikacji efektów uczenia się nie zidentyfikowano potwierdzenia wykorzystania tych zróżnicowanych form dydaktycznych.

Jedyną udokumentowaną formą weryfikacji były kilkustronicowe prace, które można określić jako eseje dotyczące różnych zagadnień teoretycznych związanych z przedmiotem.

Brak przypisania metod dydaktycznych do poszczególnych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych podważa wiarygodność ich stosowania. W wielu przedmiotach szczególnie prowadzonych jedynie w formie wykładów, zakładane metody dydaktyczne zostały niewłaściwie zastosowane w odniesieniu do efektów w zakresie umiejętności, a szczególnie umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych. Potwierdza to często stosowanie jedynej realnej (udokumentowanej) formy weryfikacji w postaci egzaminu. Praktycznego stosowanie zróżnicowanych metod dydaktycznych ZO PKA nie udało się potwierdzić w czasie wizytacji. W trakcie dwudniowej wizytacji zaistniała możliwość dokonania hospitacji jedynie 3 zajęć (w tym dwóch lektoratów), w których łącznie uczestniczyło około 20 studentów. Na zajęciach tych stosowano tradycyjne metody w postaci wykładu i rozmowy ze studentami (konwersatorium). Realne stosowanie zróżnicowanych metod dydaktycznych jest istotnie podważane przedstawioną dokumentacją weryfikacji efektów uczenia się, która okazała się nieadekwatna do powiązanych z nimi metod dydaktycznych. Udało się zidentyfikować jedynie eseje opracowywane przez studentów na zadany temat oraz dokumentację egzaminów co potwierdza stosowanie takich metod dydaktycznych jak wykład czy konwersatorium. W szczególności wątpliwości budzi stosowanie metod aktywizujących kształtujących umiejętności i kompetencje społeczne.

Uwzględniając wszystkie powyższe uwagi nie można potwierdzić, iż Uczelnia stosuje metody kształcenia, które są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się. Uwzględniając, iż nie można potwierdzić faktycznego stosowania przez Uczelnię innych metod kształcenia niż tradycyjny wykład oraz prowadzenie zajęć w formie ćwiczeniowej, nie można potwierdzić, iż w doborze metod dydaktycznych są uwzględniane najnowsze osiągnięcia dydaktyki akademickiej, a w nauczaniu i uczeniu się, są stosowane właściwie dobrane środki i narzędzia dydaktyczne wspomagające osiąganie przez studentów efektów uczenia się. Nie można potwierdzić właściwego poziomu wykorzystania zajęć aktywizujących stymulujących studentów do samodzielności i pełnienia aktywnej roli w procesie uczenia się.

W zakresie metod dydaktycznych związanych z kształtowaniem umiejętności praktycznych Uczelnia w Raporcie samooceny deklaruje: „Zgodnie z przyjętymi założeniami programowymi w procesie kształcenia dla profilu praktycznego dokłada się starań, na rzecz stosowania różnorodnych metod kształcenia, umożliwiających studentom uzyskanie umiejętności praktycznych oraz kompetencji wymaganych w środowisku pracy, polegających, m.in. na prowadzeniu warsztatów opartych na metodach projektowych, wykorzystaniu licznych case study i metod rozwiązywania problemów praktycznych. Pozwala to na pogłębianie wiedzy i szybszą jej akumulację oraz - zgodnie z zasadami konstruktywizmu - rozwija umiejętności studentów, zachęca i wdraża ich do samokształcenia i w konsekwencji do praktycznej działalności zawodowej”. Jednakże, jak już wykazano wyżej, Uczelnia jako zajęcia praktyczne traktuje wszystkie zajęcia poza wykładami. W sylabusach nie scharakteryzowano zajęć o charakterze praktycznym spełniających wskazane wyżej cechy tych zajęć, wynikające z § 6 Rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 września 2018 r. w sprawie studiów. W trakcie wizytacji, podczas hospitacji nie udało się zaobserwować zajęć o charakterze praktycznym. Nie udało się uzyskać informacji o organizacji tego typu zajęć, poza wzmiankowanymi wyżej wykładami prowadzonymi przez praktyków. W związku z powyższym nie można potwierdzić, iż Uczelnia zapewnia przygotowanie do działalności zawodowej, w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów, stosowanie właściwych metod i narzędzi, w tym zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla ocenianego kierunku.

Metody kształcenia uwzględniają znajomości języków obcych (poprzez lektorat języka angielskiego i języka polskiego) z naciskiem na leksykę stosowaną w ekonomii oraz w ich przyszłej pracy zawodowej. W zakresie kształcenia kompetencji lingwistycznych i komunikacyjnych program przewiduje realizację łącznie 300 godzin zajęć (8 ECTS), w tym: 180 godzin zajęć języka polskiego i 120 godzin języka angielskiego. Treści kształcenia odpowiadają efektom uczenia się dla studiów I stopnia opisanych w programie studiów (efekty K_W13, K_U06).

W ramach dostosowania procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów, w tym potrzeb studentów z niepełnosprawnością, jak również realizowania indywidualnych ścieżek kształcenia Uczelnia umożliwia studiowanie według indywidualnego toku studiów i programu kształcenia (ITS). O ten tryb studiów mogą się ubiegać studenci po zaliczeniu pierwszego roku studiów przy założeniu, że osiągną średnią ocen nie niższą niż 4,75 z ostatniego roku studiów i dodatkowo wyróżniają się zaangażowaniem w działania na rzecz Wydziału. Ogólne zasady studiowania według indywidualnego planu studiów i programu kształcenia określa Senat Uczelni. Szczegółowe zasady i tryb odbywania studiów według ITS określa Dziekan, biorąc pod uwagę uzdolnienia i zainteresowania studenta, z drugiej zaś strony możliwości zagwarantowania studentowi opiekuna spośród nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień naukowy doktora. Odminną formą indywidualizacji procesu kształcenia jest indywidualna organizacja studiów (IOS). Dotyczy ona zwykle studentów samodzielnie wychowujących dziecko, z niepełnosprawnością lub będących w sytuacji życiowej, uznanej przez Dziekana za szczególnie trudną. Forma ta polega na realizowaniu zajęć wg indywidualnego harmonogramu zajęć dostosowanego do możliwości czasowych studenta. Przyznanie ITS lub IOS nie może być podstawą przedłużenia ani skrócenia terminu ukończenia studiów.

Można potwierdzić, iż rozplanowanie zajęć umożliwia efektywne wykorzystanie czasu przeznaczonego na udział w zajęciach i samodzielne uczenie się studentów ocenianego kierunku studiów. Czas przeznaczony na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się umożliwia weryfikację wszystkich efektów uczenia się oraz dostarczenie studentom ocenianego kierunku studiów informacji zwrotnej o uzyskanych efektach.

Program studiów obejmuje zajęcia pozwalające na kształtowanie umiejętności praktycznych, zgodnie z podstawowymi wymaganiami określonymi dla praktycznego profilu studiów. Wątpliwości budzi jednak uznanie za praktyczne w kontekście wymagań formalnych stawianych zajęciom na profilu praktycznym takich przedmiotów, jak: *Przysposobienie biblioteczne, Zajęcia sportowo-rekreacyjne, Ekonomia integracji europejskiej, Innowacje w rozwoju przedsiębiorstwa, Lokalizacje przedsiębiorstw, Zarządzanie międzynarodowe, Zagospodarowanie turystyczne kraju, Transport w turystyce*. Decyduje o tym zarówno specyfika wskazanych zajęć, przewaga efektów z obszaru wiedzy nad efektami z obszarów umiejętności i kompetencji społecznych w sylabusach, jak też wykorzystywane metody dydaktyczne i treści wskazane w sylabusach tych przedmiotów.

W aktualnie obowiązującym programie studiów zaplanowane zostały praktyki w wymiarze 8 tygodni (40 dni roboczych) na każdym z trzech lat studiów, co daje łącznie 6 miesięcy i wymiar 960 godzin (39 punktów ECTS). Umieszczenie praktyk w planie studiów jest zgodne z wymaganiami profilu praktycznego studiów, jednak zespół oceniający PKA rekomenduje weryfikację zasadności ich umiejscowienia już na pierwszym semestrze z uwagi na ograniczone powiązanie treści teoretycznych z możliwością ich praktycznej realizacji. Dobór miejsc odbywania praktyk i znacząca liczba oraz szeroki zakres przedsiębiorstw i instytucji, z którymi na terenie Ukrainy, jak też w ramach programu Erasmus+ w krajach Europy Zachodniej współpracuje Uczelnia, dają możliwości osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się.

Efekty uczenia się sformułowane dla praktyk stanowią uzupełnienie lub pogłębienie efektów z zakresu wiedzy i umiejętności sformułowanych dla pozostałych zajęć. Są także zgodne z przyjętymi efektami kierunkowymi, choć mają bardzo ogólny charakter. Należy natomiast zauważyć, że na specjalności *Ekonomika i organizacja przedsiębiorstw* nie ma różnic w brzmieniu efektów między II a III rokiem, podobnie na specjalności *Hotelarstwo i turystyka*. Przypisanie do obu roczników tych samych efektów może wskazywać, że studenci albo nie osiągają efektów dla praktyk na II roku studiów, albo powtarzają program praktyk w kolejnym roku realizując te same efekty.

W przypadku praktyk treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie dyscypliny ekonomia i finanse. W programach praktyk zawarte zostały wymagania oraz ogólny opis wykonywanych przez studentów w ramach praktyk zadań zawodowych, które są zgodne z aktualnymi wymaganiami rynku pracy w specjalnościach przypisanych do kierunku. Ramowe programy praktyk dla poszczególnych specjalności obejmują, oprócz efektów uczenia się i opisu celów praktyk, także wskazówki dla praktykantów oraz kryteria

oceny. Efekty uczenia się dla praktyk zostały sformułowane na bardzo wysokim poziomie ogólności i w kontekście zmieniających się potrzeb rynku pracy mają względnie uniwersalny charakter.

Należy również wskazać, że praktyki realizowane w ramach programu Erasmus+ mają charakter niedostatecznie związany z ocenianym kierunkiem studiów, a zdecydowanie bardziej z hotelarstwem i gastronomią, ponieważ polegają na realizacji podstawowych czynności związanych z obsługą gości hotelowych. Wpisy zawarte w dziennikach praktyk wskazują na niedostateczny związek wykonywanych zadań zawodowych z przyjętymi efektami uczenia się.

Organizacja praktyk i nadzór nad ich realizacją odbywają się w oparciu o *Regulamin praktyk zawodowych* na kierunku ekonomia i *Regulamin przeprowadzania kontroli studenckich praktyk zawodowych*. Merytoryczny nadzór ze strony Instytutu nad odbywanymi przez studentów praktykami sprawuje Dyrektor Instytutu. Obsługą administracyjną praktyk zawodowych zajmuje się Koordynator praktyk zawodowych, który w ramach obowiązków określonych w regulaminie odpowiedzialny jest także m.in. za organizację i nadzór nad praktykami na kierunku, opracowanie ramowego programu praktyki, zatwierdzanie miejsc odbywania praktyki, warunki kwalifikowania na praktykę, procedurę potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w miejscu pracy, współpracę z opiekunami praktyk, rozliczenie studenta z realizacji programu praktyki, zaliczanie praktyki oraz działania kontrolne.

Opiekunowie praktyk wybierani są spośród nauczycieli akademickich posiadających co najmniej stopień naukowy doktora. Studenci kierunku otrzymują ze strony opiekuna praktyk odpowiednie wsparcie oraz rzetelną pomoc związaną ze wszystkimi formalnościami związanymi z organizacją procesu realizacji praktyk.

W trakcie wizytacji przedstawiona została lista 34 ukraińskich przedsiębiorstw i instytucji o szerokim profilu działalności, reprezentujących różne branże, z którymi w latach 2013, 2017, 2018 i 2019 podpisane zostały porozumienia w sprawie praktyk. Objętych zostało nimi na przestrzeni wskazanych wyżej lat ponad 300 studentów.

Na potrzeby weryfikacji podmiotów, które zamierzają po raz pierwszy przyjąć studentów na praktykę opracowany został krótki formularz zawierający główne kryteria pozwalające na ocenę przez koordynatora możliwości realizacji założonego programu praktyki. Do skierowania na praktykę dołączony jest ramowy program praktyk dla każdej specjalności, który nie jest już dalej uszczegóławiany.

Zaliczenia na podstawie pracy są możliwe, ale nie zdarzają się. Regulamin przewiduje takie rozwiązanie, ale nie precyzuje, że w takim przypadku efekty uzyskane w trakcie pracy zawodowej powinny być dokładnie zweryfikowane.

Wpływ pracodawców na programy praktyk jest możliwy w dwóch formach: w ramach uwag kierowanych poprzez cykliczne spotkania Rady Konsultacyjnej oraz w uwagach zamieszczanych w dziennikach praktyk.

W trakcie wizytacji przedstawiono ogólny formularz służący hospitacji praktyk zawodowych, który obejmuje opinię nt. praktyki oraz zalecenia dotyczące poprawy jakości. Hospitacje odbywają się w formie pośredniej, na podstawie rozmów telefonicznych z opiekunami praktyk (regulamin odnosi się do kontroli praktyk w sposób bardzo ogólny wskazując jedynie, że jest to zadanie będące w kompetencjach Koordynatora ds. praktyk). Uchwałą nr 03/2019 Rady Instytutu Nauk Ekonomicznych SSW wprowadzony został natomiast *Regulamin przeprowadzania kontroli studenckich praktyk zawodowych na kierunku ekonomia*, który wskazuje, że zasadniczymi formami kontroli studenckich praktyk zawodowych są: kontrola dokumentacji praktyk, analiza treści sprawozdań z realizacji praktyk, umieszczana w dzienniczku praktyk, telefoniczna weryfikacja obecności praktykanta w zakładzie pracy, spotkania środowiskowe i hospitacje. W przedmiotowym regulaminie brak informacji o liczbie minimalnych kontroli, wskazano natomiast szereg standardów, które powinny podlegać kontroli. Na podstawie przeprowadzonej analizy należy stwierdzić, że jedyną realizowaną formą kontroli były do tej pory kontrole telefoniczne. W dokumentacji, którą przedstawiono podczas wizytacji (kilkanaście wybranych teczek absolwentów) nie zostały stwierdzone żadne uchybienia, ani nie odnotowano uwag służących poprawie jakości (brak nawet krótkiego opisu na temat tego, czym zajmował się student w ramach praktyki, a wszystkie formularze są wypełnione w identyczny sposób). Zarówno pośrednia forma hospitacji, jak też zapisy

w formularzach w niedostatecznym stopniu służą ocenie jakości praktyk i jej doskonaleniu. W niektórych kartach okresowych osiągnięć studentów brak informacji o zaliczeniu praktyk. Ponadto w dokumentacji stwierdzono drobne uchybienia świadczące o braku należytej staranności przy dokumentowaniu i zaliczaniu praktyk (np. album 11317 – brak jednego z dzienników praktyk; album 12096 – z kart okresowych osiągnięć studenta wynika, że nie zaliczył praktyki, choć wskazuje na to osobna informacja na karcie obieguowej i informacja w suplemencie dyplomu).

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Można potwierdzić, iż treści programowe są zgodne z efektami uczenia się oraz uwzględniają wiedzę i jej zastosowania w zakresie kluczowych dyscyplin do których kierunek jest przyporządkowany, przy założeniu, iż kierunek byłby przyporządkowany także do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości o czym była mowa wyżej. Nakłady czasu pracy są poprawnie oszacowane i zapewniają osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Czas trwania studiów oraz łączny nakład pracy mierzony łączną liczbą punktów ECTS konieczny do ukończenia studiów, jak również nakład pracy niezbędny do osiągnięcia efektów uczenia się przypisanych do zajęć lub grup zajęć są poprawnie oszacowane i zapewniają możliwość osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się. Brak jest natomiast podstaw do potwierdzenia formalnego warunku, aby program studiów na kierunku ekonomia o profilu praktycznym obejmował zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS przypisanych do programu kształcenia. Uczelnia do zajęć praktycznych zalicza wszystkie zajęcia poza wykładami, nie wykazując w kartach przedmiotów w jaki sposób poszczególne zajęcia spełniają wymogi prowadzenia zajęć w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej oraz w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.

Nie można potwierdzić, iż Uczelnia stosuje metody kształcenia, które są różnorodne, specyficzne i zapewniają osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, a w szczególności efektów w zakresie umiejętności i kompetencji praktycznych.

W przypadku przedmiotów realizowanych w formie wykładów proponowane metody dydaktyczne nie są adekwatne do zakładanych efektów uczenia się, szczególnie w zakresie umiejętności oraz kompetencji społecznych. Generalnie metody dydaktyczne nie zostały przypisane do poszczególnych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Brak takiego przyporządkowania nie daje podstaw do uznania, iż zakładane metody faktycznie są wykorzystywane szczególnie, iż poszczególne metody dydaktyczne mogą być skuteczne w sposób zróżnicowany w odniesieniu do poszczególnych kategorii efektów uczenia się. Dokumentacja weryfikacji efektów uczenia się także nie potwierdziła stosowania zróżnicowanych metod dydaktycznych. Stosowania zróżnicowanych metod dydaktycznych nie udało się potwierdzić także w czasie hospitacji w ramach wizytacji ZO PKA. Uczelnia umożliwia dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb grupowych i indywidualnych studentów.

Rekomenduje się większe uprządkowanie zajęć poprzez zastosowanie dodatkowych metod o charakterze praktycznym wykraczających poza podstawowy kanon takich metod. Ponadto warto rozważyć zastosowanie dodatkowego formularza zawierającego macierz z efektami uczenia się, który mógłby częściowo zastąpić formę sprawozdawczą, a jednocześnie pozwoli na skuteczniejszą weryfikację osiąganych efektów w ramach praktyk. Rekomenduje się przeanalizowanie efektów uczenia się dla praktyk pod kątem ich modyfikacji zgodnie z uwagami zawartymi w opisie punktu, a także uzupełnienie metod weryfikacji o inne metody, formy i narzędzia, np. egzamin lub rozmowę z koordynatorem, projekt, prezentację etc. Pozwoli na to na skuteczniejszą i rzetelniejszą niż do tej pory weryfikację osiąganych na praktykach efektów uczenia się.

Reasumując można wskazać na zaistniałe uchybienia w zakresie realizacji programu studiów:

- nie można potwierdzić, iż zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne są realizowane w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS przypisanych do programu kształcenia,
- nie można potwierdzić, iż w praktyce stosowane metody kształcenia, są różnorodne, specyficzne i zapewnią osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, a w szczególności efektów w zakresie umiejętności, kompetencji społecznych.
- na obu realizowanych specjalnościach nie ma różnic w brzmieniu efektów między II a III rokiem.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Należy zapewnić udział zajęć kształtujących umiejętności praktyczne w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS przypisanych do programu kształcenia. zalecenie to obejmuje konieczność zweryfikowania listy przedmiotów określanych przez uczelnię jako kształtujące umiejętności praktyczne, a w ich ramach weryfikację przedmiotowych efektów uczenia się, treści kształcenia oraz warunków kształcenia tak aby został spełniony wymóg rozporządzenie sformułowany w § 6, iż „Zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne, przewidziane w programie studiów o profilu praktycznym, są prowadzone: 1) w warunkach właściwych dla danego zakresu działalności zawodowej; 2) w sposób umożliwiający wykonywanie czynności praktycznych przez studentów.”
2. Należy stosować i udokumentować wykorzystanie metod kształcenia, które będą różnorodne, specyficzne i zapewnią osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, a w szczególności efektów w zakresie umiejętności, kompetencji społecznych.
3. Zaleca się określenie odrębnych efektów dla praktyk na obu specjalnościach na III roku studiów.

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Można potwierdzić, iż warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Trudno jednak potwierdzić, iż zapewniają optymalną selekcję. Na podstawie dokumentacji Uczelni można stwierdzić, iż o przyjęcie na studia pierwszego stopnia może ubiegać się osoba posiadająca świadectwo dojrzałości lub inne dokumenty wskazane w art. 69 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Szczegółowe zasady i procedury dotyczące rekrutacji są corocznie określone w Uchwale Senatu. Przyjmuje się, iż wstęp na studia jest wolny, a o przyjęciu decyduje kolejność złożenia dokumentów. Decyzję w sprawie przyjęcia na studia podejmuje Uczelniana Komisja Rekrutacyjna. Omawiane warunki rekrutacji na studia oraz kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są bezstronne i zapewniają kandydatom równe szanse w podjęciu studiów na kierunku.

Odnosnie procedur identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów Uczelnia w Raporcie samooceny stwierdza, iż zgodnie z art. 71 ust. 1 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 1668) nie posiada uprawnień do potwierdzania efektów uczenia się na kierunku ekonomia prowadzonym przez SSW filia w Łucku, gdyż ocena programowa na tym kierunku ma miejsce po raz pierwszy, a zatem nie posiada on pozytywnej oceny jakości kształcenia, co jest konieczne do uzyskania takich uprawnień. Jednocześnie Uczelnia deklaruje, iż na posiedzeniu Senatu

określiła zasady, warunki i tryb potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych w procesie uczenia się poza systemem studiów, zgodnie z wymogami ustawowymi. Z dodatkowych informacji wynika, iż dotychczas żadna osoba nie wnioskowała o potwierdzenie kwalifikacji i kompetencji uzyskanych poza systemem szkolnictwa wyższego w stosunku do ocenianego programu kształcenia na kierunku ekonomia na Wydziale w Łucku.

Stosowane warunki przyjęć na studia ocenianego kierunku zapewniają możliwość identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych w innych uczelniach oraz oceny ich adekwatności w zakresie odpowiadającym efektom uczenia się określonym w programie studiów. Zakłada się, iż w przypadku studentów z innej uczelni (w tym zagranicznej) ubiegających się o przeniesienie na kierunek ekonomia, weryfikacji podlegają zdobyte wcześniej punkty ECTS, które mogą być uznane w miejsce punktów z przedmiotów zawartych w programie studiów, w przypadku zbieżności efektów uczenia. Analogiczna zasada stosowana jest wobec studentów zagranicznych, w tym uczestniczących w programie wymiany międzynarodowej Erasmus+. Student może ubiegać się o przepisanie oceny z przedmiotu już zaliczonego na innej uczelni, innym wydziale, innym kierunku i stopniu studiów, przy czym ocena z przedmiotu zaliczonego na I stopniu studiów nie może być przepisana na II stopniu. Dziekan, podejmuje decyzję dotyczącą przepisania oceny. Dziekan może wystąpić z prośbą o zaopiniowane podania przez nauczyciela odpowiedzialnego za przedmiot.

Uczelnia jako procedurę dyplomowania definiuje zespół działań dydaktycznych oraz czynności organizacyjnych mających na celu przygotowanie pracy dyplomowej przez studenta oraz przeprowadzenie jej obrony podczas egzaminu dyplomowego kończącego studia. Ogólne zasady dyplomowania zawarte są w *Regulaminie studiów* oraz *Regulaminie egzaminu dyplomowego*. Dokumenty te stanowią opis procesu dyplomowania, a także zawierają wzory kluczowych dokumentów dotyczących edycji pracy dyplomowej, opinii i recenzji pracy dyplomowej, protokołu egzaminu dyplomowego, oświadczenia autora o samodzielnym przygotowaniu pracy dyplomowej. Przygotowaniu studentów do napisania pracy dyplomowej służy seminarium dyplomowe. Praca dyplomowa przed egzaminem dyplomowym jest sprawdzana z wykorzystaniem programu antyplagiatowego. Uczelnia wprowadziła procedurę dotyczącą zasad dokonywania kontroli antyplagiatowej pisemnych prac dyplomowych w Jednolitym Systemie Antyplagiatowym (JSA). Egzamin dyplomowy ma formę ustną i składa się z obrony pracy dyplomowej oraz egzaminu końcowego. Złożenie egzaminu dyplomowego z wynikiem pozytywnym jest warunkiem ukończenia studiów. Warunki ukończenia studiów i uzyskania dyplomu określa program studiów. Można zatem podsumować, iż zasady i procedury dyplomowania są trafne, specyficzne i zapewniają potwierdzenie osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się na zakończenie studiów.

Ogólne zasady weryfikacji i oceny umożliwiają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. Zasady związane z oceną efektów uczenia się określone są w *Regulaminie studiów*. Uwzględnia on w szczególności prawa i obowiązki studenta związane z zaliczaniem przedmiotów, zdawaniem egzaminów, zaliczaniem etapów studiów i zakończeniem procesu kształcenia. Regulamin studiów spełnia związane z nim wymagania uwzględniając regulacje dotyczące zaliczania przedmiotów i etapów kształcenia. Określa uniwersalną skalę stosowanych ocen w ramach procesu weryfikacji osiągnięć studenta. Jednoznacznie określono, iż warunkiem promocji na kolejne semestry jest osiągnięcie efektów uczenia się przypisanych dla przedmiotów na danym semestrze i uzyskanie ustalonej liczby punktów ECTS.

Skuteczność osiągania zakładanych efektów uczenia się weryfikowana jest poprzez bieżącą ocenę wyników uczenia się studentów (wystawianie oceny częściowej, formułującej, jak i końcowej), praktyki zawodowej, proces dyplomowania, śledzenie losów zawodowych absolwentów, opinie pracodawców a także samoocenę studentów dokonywaną na koniec semestru, po sesji egzaminacyjnej.

Zasady weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się mogą być ocenione jako zapewniające bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Studenci otrzymują informację zwrotną dotyczącą oceny swoich prac w terminie 7 dni, co zapewnia przejrzystość systemu oceniania.

Przyjęte w Uczelni zasady określają tryb postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się. Regulamin studiów przewiduje uprawnienia odwoławcze oraz określa konsekwencje braku zaliczenia. W sytuacjach problematycznych student może wystąpić o zaliczenie bądź egzamin komisyjny. Można potwierdzić, iż Regulamin studiów określa zasady postępowania w sytuacjach konfliktowych związanych z weryfikacją i oceną efektów uczenia się.

Uczelnia deklaruje, iż formy i warunki zaliczenia przedmiotów są zróżnicowane i dostosowane do poszczególnych efektów oraz umożliwiają weryfikację stopnia ich osiągnięcia. Zgodnie z Raportem samooceny metody weryfikacji osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia to: egzamin pisemny w formie testu, egzamin pisemny w formie opisowej, egzamin ustny, okresowe prace kontrolne – kolokwia ustne lub pisemne, projekty indywidualne lub zespołowe, prezentacje przygotowane indywidualnie lub w grupie, rozwiązanie zadania problemowego, case study, obserwacja aktywności i wypowiedzi na zajęciach, obserwacja i ocena realizacji zadań praktycznych, przygotowanie pracy dyplomowej i inne, dobrane indywidualnie przez nauczyciela akademickiego metody weryfikacji efektów uczenia się. Powyższy zestaw należy ocenić pozytywnie. Analiza kart przedmiotów wykazała, iż w przypadku przedmiotów prowadzonych jedynie w formie wykładowej jedyną realną formą weryfikacji jest egzamin, a Uczelnia przypisuje niezasadnie tę formę weryfikacji nie tylko do efektów w zakresie wiedzy, ale także w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. W przypadku licznych przedmiotów prowadzonych w formie wykładów i ćwiczeń karty przedmiotów przewidują kilka form weryfikacji, jednak poważną słabością jest przypisywanie wszystkich form weryfikacji do wszystkich efektów uczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Taka sytuacja może sugerować, iż nie przemyślano wystarczająco precyzyjne doboru zróżnicowanych form weryfikacji do zróżnicowanych efektów uczenia się.

Uczelnia deklaruje, iż systematycznie prowadzi działania na rzecz monitoringu i oceny progresji studentów we wszystkich obszarach jej działalności. Corocznie prowadzone są oceny dotyczące statystyki liczby osób przyjętych na studia.

Właściwie przewidziano procedurę egzaminu dyplomowego. Student ma przedstawić krótką charakterystykę pracy dyplomowej, ukazując temat, cel, strukturę pracy oraz wnioski płynące z analizy literatury związanej z tematem pracy oraz wyniki badań własnych. Następnie udziela odpowiedzi na dwa pytania komisji egzaminacyjnej pochodzące z puli pytań losowanych podczas egzaminu oraz jedno pytanie zadane przez recenzenta dotyczące pracy dyplomowej.

Uczelnia formalnie przewidziała formy weryfikacji opanowania praktycznych umiejętności, związanych z przygotowaniem zawodowym oraz kompetencji społecznych, niezbędnych na rynku pracy. Założono, iż takie sprawdzenie następuje na:

- sprawdzianach umiejętności praktycznych i kompetencji społecznych niezbędnych na rynku pracy w trakcie zajęć (obserwacja zadań praktycznych wykonywanych na zajęciach), na których następuje obserwacja umiejętności związanych z przygotowaniem zawodowym studenta;
- w procesie dyplomowania (poprzez, np. recenzje pracy dyplomowej, weryfikację wiedzy i umiejętności studenta podczas odpowiedzi na pytania otrzymane podczas egzaminu dyplomowego, itd.);
- praktykach zawodowych (poprzez monitorowanie ich realizacji przez Opiekuna praktyk).

Powyższe założenia można ocenić pozytywnie.

Można potwierdzić, iż przewidziano weryfikację opanowania języka obcego na poziomie B2.

Formalnie zasady dokumentowania i archiwizowania efektów uczenia się osiągniętych przez studentów określono w zarządzeniu Rektora. Na jego podstawie można stwierdzić, iż prace etapowe są archiwizowane przez okres nie krótszy niż dwa semestry po realizacji efektów uczenia się przypisanych dla danego przedmiotu, w przedmiotu. Prace mogą być przechowywane w wersji papierowej lub elektronicznej. Teczka przedmiotu powinna zawierać: zestawienie ocen, sylabus przedmiotu, test/zestaw pytań z przyjętą punktacją/kryteriami oceny, prace studentów potwierdzające realizację na zajęciach efektów uczenia się opisanych w sylabusach lub informacje wskazujące zasady dokumentowania prac studenckich. W przypadku zaliczeń i egzaminów ustnych nauczyciel akademicki przygotowuje wykaz zadawanych pytań zgodnych z założeniami opisanymi w sylabusie i treściami kształcenia danego przedmiotu oraz arkusz obserwacji egzaminu ustnego.

Analiza prac etapowych dokonana przez ZO PKA w trakcie wizytacji nie potwierdziła powyższych założeń. Generalnie udostępniona dokumentacja weryfikacji efektów uczenia się okazała się nieadekwatna do zakładanych w kartach przedmiotów form weryfikacji i zakładanych efektów kształcenia, szczególnie w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. W dokumentacji poszczególnych przedmiotów zidentyfikowano pisemne prace zaliczeniowe lub dokumentację egzaminów. Prace pisemne najczęściej były w formie kilku- do kilkunasto- stronicowych opracowań studentów i dotyczyły zwykle teoretycznych aspektów poszczególnych przedmiotów. Udało się zidentyfikować eseje opracowywane przez studentów na zadany temat. Występowały prace, które można by uznać za prace projektowe, jak tak zwane „biznes plany” konkretnych przedsięwzięć, aczkolwiek poziom tych prac nie w pełni uzasadniał wzmiankowaną nazwę prace tego typu nie weryfikowały osiągania efektów w zakresie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej. Generalnie analizowane prace pisemne nie weryfikowały należycie efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Podważeniem realnego wykorzystania zróżnicowanych form weryfikacji do poszczególnych efektów uczenia się jest także zweryfikowana dokumentacja, w ramach której jedyną formą udokumentowaną był egzamin. Analiza prac egzaminacyjnych nie potwierdziła możliwości weryfikowania w formie egzaminu efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. W żadnym przypadku nie zidentyfikowano więcej niż jednej formy weryfikacji w ramach danego przedmiotu. W szczególności wątpliwości budzi stosowanie form weryfikacji adekwatnych do efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społeczne.

Tematyka prac dyplomowych może być oceniona pozytywnie, z zastrzeżeniem, iż część prac należy przypisać do dyscypliny nauki o zarządzaniu i jakości, do której kierunek formalnie nie został przypisany. Prace dotyczyły zagadnień z zakresu m.in. analizy ekonomicznej i finansowej przedsiębiorstw, budżetowania działalności przedsiębiorstw, optymalizacji zysków przedsiębiorstw, zarządzania ryzykiem, zarządzania procesami biznesowymi, marketingowe instrumenty rozwoju, funkcjonowania przedsiębiorstwa turystycznego, projektów inwestycyjnych, funkcjonowania sektor MSP, tworzenia produktów turystycznych, promocji jako marketingi MIX, problemów integracji UE i jej wpływu na rynek turystyczny UE. Analiza przez ZO PKA wylosowanych prac dyplomowych wskazała na silne zróżnicowanie ich jakości. Występowały prace dobrze spełniające oczekiwania co do prac na kierunku ekonomia o profilu praktycznym, ale też i takie, które w niedostatecznym stopniu realizowały przyjęte cele, czy miały nazbyt teoretyczny charakter. Słabością części prac, szczególnie związanych z dyscypliną nauki o zarządzaniu i jakości jest brak zastosowania odpowiednich metod badawczych.

Metody weryfikacji i oceny osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się zakładanych dla praktyk opierają się na obserwacji studenta przez opiekuna w miejscu praktyk. Sposób dokumentowania przebiegu praktyk i realizowanych w ich trakcie zadań opiera się zasadniczo na dość ogólnym dzienniku praktyk, który dokumentuje codzienne wykonywane czynności. Mimo swojej ogólności powinien on stanowić wystarczającą formę dokumentowania osiąganych efektów uczenia się. Wątpliwości co do możliwości skutecznej weryfikacji efektów uczenia się zakładanych dla praktyk w kontekście wykorzystania jedynie ogólnych wpisów w dziennikach praktyk należy jednak sformułować w odniesieniu większości efektów na obu specjalnościach, co potwierdziła analiza dzienników.

Nie udało się zidentyfikować ani w Raporcie samooceny ani w trakcie wizytacji potwierdzenia, iż studenci są autorami czy współautorami publikacji fachowych lub posiadają inne osiągnięcia w obszarach działalności zawodowej/gospodarczej właściwych dla ocenianego kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Można potwierdzić, iż warunki rekrutacji na studia, kryteria kwalifikacji i procedury rekrutacyjne są przejrzyste oraz umożliwiają dobór kandydatów posiadających wstępną wiedzę i umiejętności na

poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się. Uczelnia posiada właściwe uregulowania w zakresie możliwości identyfikacji efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz na innych uczelniach. Przyjęte zasady weryfikacji efektów uczenia się mogą być ocenione jako zapewniające bezstronność, rzetelność i przejrzystość procesu weryfikacji oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Uczelnia formalnie przewiduje stosowanie szerokiego zestawu metod weryfikacji osiągnięcia przez studenta zakładanych efektów uczenia. Jednak analiza kart przedmiotów wykazała, iż w przypadku przedmiotów prowadzonych jedynie w formie wykładowej jedyną realną formą weryfikacji jest egzamin, a Uczelnia przypisuje niezasadnie tę formę weryfikacji nie tylko do efektów w zakresie wiedzy, ale także w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. W przypadku licznych przedmiotów prowadzonych w formie wykładów i ćwiczeń karty przedmiotów przewidują kilka form weryfikacji, jednak poważną słabością jest przypisywanie wszystkich form weryfikacji do wszystkich efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Taka sytuacja może sugerować, iż nie przemyślano wystarczająco precyzyjne doboru zróżnicowanych form weryfikacji do zróżnicowanych efektów uczenia.

Udostępniona dokumentacja weryfikacji efektów uczenia się okazała się nieadekwatna do zakładanych w kartach przedmiotów form weryfikacji i zakładanych efektów uczenia się, szczególnie w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. W dokumentacji poszczególnych przedmiotów zidentyfikowano pisemne prace zaliczeniowe lub dokumentację egzaminów. Prace pisemne najczęściej były w formie kilku do kilkunasto-stronicowych opracowań studentów i dotyczyły zwykle teoretycznych aspektów poszczególnych przedmiotów. Udało się zidentyfikować eseje opracowywane przez studentów na zadany temat. Występowały prace, które można by uznać za prace projektowe, jak tak zwane biznes plany konkretnych przedsięwzięć, aczkolwiek poziom tych prac nie w pełni uzasadniał wzmiankowaną nazwę. Prace pisemne nie weryfikowały należycie stopnia osiągnięcia efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Potwierdzeniem braku realnego wykorzystania zróżnicowanych form weryfikacji do poszczególnych efektów uczenia się jest także dokumentacja przedmiotów uwzględniająca prace etapowe, w ramach której jedyną formą udokumentowaną był egzamin, który miał weryfikować efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Analiza prac egzaminacyjnych nie potwierdziła możliwości weryfikowania w formie egzaminu osiągnięcia efektów w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. W żadnym przypadku nie zidentyfikowano więcej niż jednej formy weryfikacji w ramach danego przedmiotu. Nie można potwierdzić, iż stosowane faktycznie formy weryfikacji zapewniają weryfikację efektów uczenia się w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych. Choć Uczelnia formalnie przewidziała formy weryfikacji umiejętności praktycznych to powyższe uchybienia nie pozwalają potwierdzić faktycznej prawidłowości weryfikacji efektów uczenia się związanych z umiejętnościami praktycznymi związanymi z przygotowaniem zawodowym.

Reasumując można wskazać na zaistniałe uchybienia w zakresie kryterium 3:

- w przypadku przedmiotów prowadzonych jedynie w formie wykładowej jedyną realną formą weryfikacji jest egzamin, a Uczelnia przypisuje niezasadnie tę formę weryfikacji nie tylko do efektów w zakresie wiedzy, ale także w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych
- analiza prac pisemnych o charakterze projektowym wykazała, iż nie weryfikowały one stopnia osiągania efektów uczenia się w zakresie umiejętności praktycznych i przygotowania do prowadzenia działalności zawodowej
- udostępniona dokumentacja weryfikacji efektów uczenia się okazała się niekompletna i nieadekwatna do zakładanych w kartach przedmiotów form weryfikacji i zakładanych efektów kształcenia, szczególnie w zakresie umiejętności i kompetencji społecznych

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zaleca się zapewnienie odpowiednich i zróżnicowanych form weryfikacji efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych dostosowanych do poszczególnych przedmiotowych efektów uczenia się.
2. Zaleca się uwzględnienie form weryfikacji dotyczących umiejętności praktycznych związanych z przygotowaniem zawodowym.
3. Niezbędne jest właściwe dokumentowanie weryfikacji efektów uczenia się osiąganych przez studentów, w tym zgodnie z przyjętymi w uczelni zasadami.
4. Zaleca się udoskonalenie działań pro jakościowych w zakresie procesu weryfikacji zakładanych efektów uczenia się w celu zapobiegania powstaniu zdiagnozowanych błędów i nieprawidłowości w przyszłości.

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

W filii Staropolskiej Szkoły Wyższej w Kielcach na Wydziale w Łucku zajęcia prowadzi 19 nauczycieli: 2 profesorów, 1 doktor habilitowany, 3 doktorów i 13 magistrów. W grupie 13 magistrów są 4 osoby, które są w procesie rozpoznawania stopni naukowych przez NAWA – Uczelnia przesłała prośbę do NAWA o uznanie im stopnia doktora na podstawie dyplomów wydanych przez uczelnie ukraińskie. Jedna z tych osób, wskazana jest jako osoba prowadząca seminarium dyplomowe – od strony formalnej, seminarium w tym momencie jest prowadzone przez osobę ze stopniem magistra.

Kadra w niewielkiej części związana jest z praktyką. Większość kadry posiada jedynie doświadczenie dydaktyczne i naukowe. W przypadku osób posiadających doświadczenie pozaakademickie, dominuje doświadczenie związane z zarządzaniem i turystyką. Brakuje wśród kadry osób z doświadczeniem ekonomicznym.

Polityka kadrowa nie jest odpowiednia. Kadra podlega dużym rotacjom. Udostępnione podczas wizytacji ZO PKA prace dyplomowe z lat 2017/2018 i 2018/2019 są promowane i recenzowane przez osoby, które obecnie już nie pracują na Uczelni. Uczelnia nie udostępniła danych dotyczących ich dorobku naukowego i doświadczenia. Tym samym, nie była możliwa przez ZO PKA ocena prawidłowości obsady kadry prowadzącej prace dyplomowe.

Hospitacje zajęć zostały przeprowadzone w bardzo ograniczonym stopniu, ze względu na brak większej liczby zajęć podczas wizytacji ZO PKA. Tak więc, nie było możliwości obserwacji kadry podczas zajęć. Z trzech hospitowanych zajęć – 2 zajęcia to lektoraty: języka angielskiego i języka polskiego, które nie umożliwiły oceny zajęć pod kątem efektów uczenia się charakterystycznych dla kierunku ekonomia o profilu praktycznym.

Studenci oceniają kadrę, ale brakuje informacji jak ta ocena jest wykorzystywana przy doskonaleniu jakości zajęć. ZO PKA podczas wizyty nie zidentyfikował sytuacji, w których ankieta studencka była podstawą podejmowania konkretnych decyzji odnośnie doskonalenia kadry. Poza tym w ocenie kadry bierze udział tylko ok. 10% studentów.

Kadra ma ograniczone możliwości doskonalenia w ramach Uczelni. Posiada dostęp do systemu e-learningowego, ale Uczelnia nie monitoruje ani nie wspiera korzystania z niego przez kadrę. Niektóre osoby z kadry brały udział w konferencjach w Polsce – są to pojedyncze przypadki. Kadra ukraińska doskonalą się w oparciu o własne zasoby i doświadczenia, nie doskonalą również znajomości języka polskiego, choć w sylabusach wskazane jest, iż zajęcia są prowadzone zarówno w języku polskim, jak i ukraińskim.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4

Kryterium częściowo spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami, tylko w części zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się. Brakuje nauczycieli akademickich posiadających pozaakademickie doświadczenie ekonomiczne.

W związku z brakiem możliwości odbycia hospitacji na przedmiotach kierunkowych oraz dużą rotacją kadry, nie była możliwa ocena podczas wizyty polityki kadrowej, a w szczególności kompetencji nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia. Z wywiadów z kadrami oraz raportu samooceny wynika, że wiele osób z kadry nie posiada znacznego doświadczenia zawodowego, które umożliwiłoby jej prowadzenie zajęć praktycznych. Uczelnia nie stwarza również wystarczających warunków umożliwiających doskonalenie kadry i stymulujących ją do ustawicznego rozwoju.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Dokonać zmian w obsadzie zajęć tak, aby zajęcia były prowadzone przez osoby o doświadczeniu pozaakademickim w obszarze ekonomii.
2. Dokonać zmian w obsadzie zajęć tak, aby zajęcia były prowadzone przez osoby o dorobku naukowym opartym w głównej części na ekonomii i finansach.
3. Zapewnić realizację seminariów dyplomowych przez osoby ze stopniem co najmniej doktora.
4. Doskonalить kadrę w oparciu o zasoby Uczelni, w tym w szczególności wspierać doskonalenie umiejętności praktycznych związanych z ekonomią.

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Baza dydaktyczna oparta jest na dzierżawionej infrastrukturze pod adresem: ul. Gruszeckiego 4B, Łuck – 3 sale oraz na infrastrukturze Kolegium Technologii Biznesu i Prawa Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki, z którym Uczelnia zawarła umowę – również 3 sale, w tym sala informatyczna. Poza tym do dyspozycji Uczelni są dodatkowe 3 sale w Kolegium. W sumie można przyjąć, że Uczelnia dysponuje wystarczającą infrastrukturą umożliwiającą prowadzenie zajęć. Sale są wyposażone w sprzęt multimedialny.

Studenci odbywają zajęcia wymagające korzystania z oprogramowania w salach komputerowych. Wykorzystywane na zajęciach jest oprogramowanie Microsoft Office 2010 oraz oprogramowanie księgowe – lokalne o nazwie „1S” zainstalowane na komputerach wyposażonych w system Windows XP, który nie jest już objętym wsparciem przez Microsoft. W siedzibie Uczelni zapewniony jest dostęp do Internetu poprzez własną sieć – informacje o logowaniu do sieci są publicznie dostępne.

Biblioteka mieści się na terenie Kolegium Technologii Biznesu i Prawa. Studenci mają możliwość korzystania z literatury w języku ukraińskim – losowy przegląd literatury podstawowej i uzupełniającej jednego z przedmiotów wykazał, iż nie ma w katalogu wskazanych w sylabusie książek. Rozmowy z osobą prowadzącą bibliotekę potwierdziły, iż studenci korzystają z dostępnej w bibliotece literatury. Uczelnia nie przedstawiła dokumentacji potwierdzającej, iż zasila zbiory

biblioteki w zalecaną literaturę. Uczelnia deklaruje, że studenci mają dostęp do literatury w ramach wypożyczeń międzyuczelnianych – książki są fizycznie magazynowane w siedzibie Uczelni w Kielcach, a w siedzibie Filii Uczelni w Łucku studenci mają dostęp do katalogu książek. Przegląd wybranych przedmiotów i literatury zamieszczonej w katalogu nie potwierdził dostępności do literatury podstawowej i uzupełniającej wskazanej w sylabusach. Dostęp do pewnych książek jest też możliwy dla studentów w siedzibie Filii Uczelni w Łucku – na półkach stoją książki związane z kierunkiem studiów, ale nie jest to biblioteka. Podczas wizyty ZO PKA nie zostały przedstawione przez Uczelnię pozycje literaturowe, które zostały zamówione w konsultacji z Wykładowcami.

Studenci mają również dostęp do biblioteki miejskiej, która posiada duży księgozbiór, w tym również literatury związanej z ekonomią. Studenci mają dostęp do literatury będącej w bazie Libra, jednakże, jak wykazał przegląd prac dyplomowych, studenci nie korzystają z tych źródeł.

Infrastruktura będąca do dyspozycji Filii w Łucku nie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością, chociaż istnieją rozwiązania w tym zakresie (specjalna rampa dla osób z ograniczoną mobilnością, udogodnienia dla osób niedowidzących). W studiach nie uczestniczą osoby z niepełnosprawnością, z tym, że Uczelnia deklaruje, że w przypadku osób z niepełnosprawnością jest w stanie zapewnić odpowiednią opiekę, która umożliwi im kształcenie. Filia Uczelni w Łucku może stwarzać problemy, szczególnie w poruszaniu się pomiędzy piętrami – schody nie są dostosowane do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Studenci są zadowoleni z infrastruktury, nie zgłaszają większych uwag w tym obszarze, a drobne uwagi są uwzględniane przez Władze Uczelni. Studenci poinformowali ZO PKA, iż prosili, aby wykładowcy w większym stopniu korzystali z infrastruktury multimedialnej i Uczelnia dokonała w tym obszarze zmian. Z tym, że podczas hospitacji, żadne z zajęć nie odbywało się z wykorzystaniem, np. komputera i Power Pointa.

Systematyczne badania potrzeb studentów w zakresie infrastruktury nie są prowadzone przez Uczelnię.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna własna Uczelni, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, informacyjne oraz edukacyjne, a także infrastruktura Kolegium Technologii Biznesu i Prawa Wschodnioeuropejskiego Uniwersytetu Narodowego imienia Łesi Ukrainki gdzie odbywają się zajęcia umożliwiają prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym opanowanie umiejętności praktycznych i przygotowanie do prowadzenia działalności zawodowej w obszarach zawodowego rynku pracy właściwych dla kierunku.

Infrastruktura biblioteczno-informatyczna oraz zasoby biblioteki nie umożliwiają w pełni prawidłowej realizacji zajęć. Wykładowcy nie zgłaszają potrzeb literaturowych, również nie ma rozwiązań systemowych prowadzących do automatycznego zapewnienia księgozbioru w pozycje wskazane w sylabusach.

Infrastruktura nie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu. Z tym, że na kierunku nie studiuje studentów z niepełnosprawnościami.

Infrastruktura dydaktyczna, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne nie podlegają systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci i kadra, więc wyniki tych przeglądów nie są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zapewnić dostęp do literatury podstawowej i uzupełniającej wskazanej w sylabusach, również w języku polskim i angielskim.
2. Zapewnić, aby studenci korzystali z aktualnych wersji oprogramowania – z aktualnego pakietu Microsoft Office, z aktualnych programów umożliwiających prowadzenie księgowości. Komputery powinny być wyposażone w aktualne systemy operacyjne.
3. Dostosować infrastrukturę do potrzeb osób z niepełnosprawnością.
4. Wprowadzić systemowe rozwiązanie, umożliwiające zgłaszanie przez Wykładowców potrzeb w zakresie zakupu odpowiedniej literatury związanej z prowadzonymi przez nich zajęciami.

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Obecność Staropolskiej Szkoły Wyższej na Ukrainie jest elementem sprzyjającym integracji tego kraju z Unią Europejską. Bardzo ważną częścią tego procesu jest także program Erasmus+, dzięki któremu studenci mogą zdobywać cenne doświadczenie zawodowe w krajach Europy Zachodniej oraz możliwość przenoszenia programów i treści kształcenia z Polski – zarówno w wymiarze teoretycznym i dydaktycznym, jak też w aspekcie praktycznym poprzez kształtowanie relacji o charakterze gospodarczym i tworzenie podstaw do wymiany doświadczeń pomiędzy sektorem gospodarczym Polski i Ukrainy.

Staropolska Szkoła Wyższa deklaruje współpracę, w różnym charakterze i wymiarze, z ponad 30-toma podmiotami gospodarczymi i instytucjami z terenu Ukrainy. Współpraca ta jest sformalizowana w oparciu o pisemne porozumienia, jednak jej praktyczny charakter jest w większości przypadków na początkowym etapie rozwoju i budowania relacji. Wśród głównych firm, z którymi współpracuje Uczelnia, należy wymienić m.in.: Modern-Expo Sp. z o.o., SKF Ukraina S.A., West Petrol Market, TeremnoChlib S.A. czy West Oil Group. Są to w większości średnie i duże przedsiębiorstwa o bardzo różnym profilu działalności, obejmującym m.in.: branżę przemysłowo-produkcyjną, handlową, spożywczą, hotelarską, gastronomiczną, czy turystyczną. Taki dobór partnerów gospodarczych jest zgodny z charakterem ocenianego kierunku studiów oraz przyjętymi w programie treściami i efektami uczenia się. Pozwala także na budowę wartościowych powiązań i wymianę doświadczeń, która w obliczu wyzwań rynku pracy i wymagań rozwoju gospodarczego opartego na zasadach rynkowych jest szczególnie istotna dla ukraińskiej gospodarki i jej przedsiębiorstw. Przede wszystkim jednak stanowi niezwykle ważną wartość i szansę dla ukraińskich studentów.

Główną płaszczyzną współpracy są praktyki zawodowe, które zgodnie z wymaganiami profilu praktycznego są realizowane w poszczególnych firmach i instytucjach. Ponadto ważną płaszczyzną, jest włączanie pracodawców w proces opiniowania programów studiów i treści kształcenia oraz doskonalenie jakości – działania te odbywają się w głównej mierze poprzez powołaną ponad 2 lata temu Radę Konsultacyjną oraz nieliczne, ale bardzo ważne bezpośrednie kontakty z dydaktykami, którzy są przedstawicielami lokalnych podmiotów gospodarczych.

Rada Konsultacyjna, działająca od lutego 2017 roku, pełni rolę doradczą i ekspercką, udziela wsparcia przy pozyskiwaniu miejsc praktyk. Przedmiotem niektórych spotkań tego gremium była analiza programów studiów (nie zostało to jednak udokumentowane; niektóre uwagi ukraińskich pracodawców podobno były wykorzystane w programie, ale nie przedstawiono konkretnych rezultatów). Członkowie Rady Konsultacyjnej spotykają się cyklicznie (2-3 razy w roku), a spotkania są protokołowane – krótkie protokoły z kilku spotkań wskazują na dosyć ogólne dyskusje dot. programu

kształcenia i ewentualnych jego zmian, funkcjonowania uczelni, organizacji i realizacji praktyk, treści kształcenia, zajęć ćwiczeniowych. Zaledwie jedno z cyklicznych spotkań, jakie od 2017 roku odbywają się średnio 2-3 razy w roku było dedykowane programowi i treściom kształcenia.

Poza protokołami nie przedstawiono innych wymiernych efektów wpływu pracodawców na program studiów. Nieliczni członkowie Rady prowadzą zajęcia dydaktyczne w ramach ocenianego kierunku. W trakcie wizytacji przedstawiono kilkanaście referencji dla uczelni od ukraińskich przedsiębiorstw i instytucji, w których wyrażone zostało poparcie dla utworzenia specjalności *Zarządzanie personelem*. Innym porozumień o współpracy, poza wskazanymi oraz w ramach współpracy dotyczącej praktyk, nie przedstawiono.

Jak już wskazano, bardzo ważnym obszarem współpracy są praktyki studenckie w ramach programu Erasmus+, dzięki któremu studenci mogą zdobywać doświadczenie zawodowe i zaliczać praktyki. Większość tych praktyk realizowana jest w hotelach europejskich, agencjach turystycznych i biurach podróży. Studenci mają możliwość poznania pracy na różnych stanowiskach i w różnych rolach oraz zdobycia różnorodnych doświadczeń zawodowych w branży hotelarskiej, hotelarsko-gastronomicznej i turystycznej, jednak istotnym ograniczeniem tych praktyk jest wykonywanie głównie prostych czynności o charakterze usługowym, co potwierdzają wpisy w dziennikach praktyk.

Warto podkreślić, że pracodawcy obecni podczas wizytacji deklarowali gotowość do zacieśniania współpracy w ramach modyfikowania programów studiów. Cenią sobie innowacyjność u studentów i ich znajomość języków, którą mogą rozwijać podczas praktyk zagranicznych. W trakcie wizytacji pojawiła się sugestia ze strony pracodawców, aby organizować dla studentów więcej wykładów otwartych z różnorodnymi przedsiębiorcami i pracodawcami. Ponadto warto, aby sama Uczelnia zaczęła organizować współpracę pomiędzy przedsiębiorcami polskimi i ukraińskimi (np. wymianę doświadczeń w zakresie inicjatyw klastrowych, które mają miejsce w Polsce).

Przedstawiciele otoczenia społeczno – gospodarczego, poprzez uczestnictwo w organach Uczelni, m.in. w Uczelnianej i Wydziałowej Komisji ds. Jakości Kształcenia, w Radzie Konsultacyjnej, mają swój udział w opracowaniu programu studiów, jak również ich realizacji (wykładowcy-praktycy).

Bardzo ograniczona, częściowo z uwagi na niewielką do tej pory grupę absolwentów jest współpraca z tą kategorią interesariuszy. Ograniczona jest także diagnoza sytuacji zawodowej absolwentów kierunku. Narzędzie, które temu ma służyć, czyli ankieta do badania losów absolwentów zawiera kilka pytań i w bardzo ograniczonym stopniu pozwala na monitorowanie losów zawodowych. Narzędzie nie odnosi się do programu studiów i oceny efektów uczenia się, a jedynie do ogólnych warunków studiowania i podstawowych pytań dotyczących aktualnej sytuacji zawodowej. Jak do tej pory badanie zostało przeprowadzone tylko raz i zostało podsumowane krótkim raportem.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Współpraca Staropolskiej Szkoły Wyższej z pracodawcami ma potencjał rozwojowy, a wymiana wzajemnych doświadczeń i korzystanie z funkcjonujących dobrych praktyk powinna przyczyniać się do doskonalenia programu studiów i założeń kształcenia praktycznego.

W celu lepszego wykorzystania potencjału w ramach tego kryterium rekomenduje się dalsze zacieśnianie współpracy z ukraińskimi przedsiębiorstwami, a także budowanie i rozwijanie kontaktów oraz relacji pomiędzy polskimi i ukraińskimi przedsiębiorcami. Rekomenduje się zdynamizowanie i pogłębienie współpracy w ramach Rady Konsultacyjnej, szczególnie w zakresie opiniowania programów i treści kształcenia, aby uniknąć fasadowości w działaniu tego gremium. Rekomenduje się także uzupełnienie grona dydaktyków przez osoby reprezentujące sektor gospodarczy – zarówno polski, jak i ukraiński. Intensyfikacji i rozszerzenia wymaga także zagadanie podtrzymywania kontaktów z absolwentami i śledzenie ich losów zawodowych.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Lokalizacja, poza granicami Polski, Filii w Łucku, prowadzącej kierunek ekonomia, pozytywnie wpływa na umiędzynarodowienie procesu kształcenia. Bardzo rozwinięta jest mobilność studentów realizowana w ramach programu Erasmus+ - w roku akademickim 2018/2019 wzięło udział w praktykach w ramach Erasmusu 53 studentów, a 2 w studiach (główne kierunki w przypadku studiów to: Łotwa i Słowacja, a w przypadku praktyk: Hiszpania i Grecja). Liczba studentów uczestniczących w programie Erasmus+ każdego roku wzrasta. Studenci potwierdzili wysokie zainteresowanie wyjazdami, w szczególności na zagraniczne praktyki. Organizacją praktyk zajmuje się firma Animafestexperience – jest to grupa hotelowa specjalizująca się w zapewnianiu praktyk studentom w ramach Erasmus+. W związku ze specjalizacją ww. firmy praktyki mają charakter związany z hotelarstwem.

Zagraniczni studenci nie przyjeżdżają do Łucka. Brak przyjazdów wynika z braku przedmiotów oferowanych w języku angielskim (poza lektoratem), co znowu wynika ze sporadycznej znajomości języka angielskiego przez kadrę Uczelni. Nie jest też wystarczająca mobilność kadry akademickiej – z rozmów w Filii wynika, że kadra nie wyjeżdża, co również tłumaczone jest niską znajomością języka angielskiego. Z tym, że jest pewna liczba osób przyjeżdżających, w szczególności z Polski, które realizują zajęcia.

Umiędzynarodowienie Uczelni koncentruje się na możliwościach oferowanych w ramach programu Erasmus+. Uczelnia nie uczestniczy w innych programach, na przykład oferowanych przez Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego, np.: „Akredytacje Zagraniczne”, czy „Mistrzowie Dydaktyki”. Wynika to z braku szerszej kadry zajmującej się umiędzynarodowieniem – tym obszarem w całej Uczelni (siedziba główna w Kielcach i wszystkie filie, w tym Łuck) zajmuje się jedna osoba.

Wykładowcy mają możliwość podnoszenia kompetencji językowych za pomocą dostępu do platformy e-learningowej: <http://lerni.us>, z tym, że nie są oni motywowani do korzystania z platformy. Uczelnia również nie monitoruje wykorzystania ww. platformy przez wykładowców.

Prowadzone są okresowe oceny stopnia umiędzynarodowienia kształcenia, w szczególności programu Erasmus+ na potrzeby raportowania dla FRSE. Wyniki tych przeglądów są wykorzystywane do intensyfikacji umiędzynarodowienia kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7

Kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na ocenianym kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia – w szczególności dla specjalności *Hotelarstwo i Turystyka*. Nauczyciele są przygotowani do nauczania w języku ukraińskim, a studenci uczą się języka polskiego i angielskiego. Wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów, w szczególności wyjazdy na praktyki, realizowane ze środków Erasmus+. Nie jest wystarczająco wspierana mobilność nauczycieli akademickich. Brakuje studentów przyjeżdżających. Umiędzynarodowienie kształcenia podlega

systematycznym ocenom, z udziałem studentów, a wyniki tych ocen są wykorzystywane w działaniach doskonalących.

W ramach tego kryterium można sformułować następujące rekomendacje doskonalące:

1. Stworzyć rozwiązania systemowe umożliwiające przyjmowanie studentów zagranicznych w Łucku.
2. Zapewnić rozwiązania systemowe wspierające wykładowców w podnoszeniu swoich kompetencji językowych oraz motywować ich do prowadzenia przedmiotów również w języku angielskim.
3. Zapewnić szerszą, niż 1 osoba, kadre zajmującą się tematyką umiędzynarodowienia na całej Uczelni, w celu zapewniania udziału Uczelni i jej Filii w publicznych programach wspierających umiędzynarodowienie, poza tylko uczestnictwem w Erasmus+.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

Brak

Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Oceniając kryterium wsparcia studentów, należy zaznaczyć, że nie charakteryzuje się ono systematycznym, stałym oraz kompleksowym charakterem. Pomimo otwartości kadry dydaktycznej oraz osób zarządzających filią Uczelni w Łucku, należy zaznaczyć, że sami studenci oprócz aktywnego uczestnictwa w wymianach i praktykach w ramach programu Erasmus+, nie podejmują inicjatyw angażujących ich ponadprzeciętnie w proces kształcenia, zarówno z perspektywy naukowej, jak i rozwijającej ich umiejętności praktyczne. Przykładem takich działań mogłyby być w tym przypadku nie tylko projekty naukowo-badawcze, wyjazdy konferencyjne czy udział w specjalnych prelekcjach, lecz przede wszystkim aktywizujące warsztaty, szkolenia oraz projekty, mające wpływ na wykształcenie umiejętności praktycznych, stanowiących w założeniu główny trzon w procesie kształcenia na wizytowanym kierunku.

Należy zaznaczyć, że pomimo otwartości kadry dydaktycznej, jednym z głównych problemów ocenianego kierunku jest brak odpowiednich narzędzi wsparcia w zakresie podejmowania inicjatyw związanych z uprządkowaniem kształcenia, które nie są również inicjowane i propagowane przez samych nauczycieli. Podjęcie próby zmiany podejścia w tym zakresie z pewnością mogłoby wpłynąć na poszerzenie perspektyw oraz rozwoju studentów kierunku, a podjęte inicjatywy mogłyby pozytywnie oddziaływać na budowanie kultury jakości kształcenia w Filii w Łucku.

Praktyczny charakter kierunku wpływa na duże zainteresowanie studentów uczestnictwem w zagranicznych praktykach oraz wyjazdach na semestralne studia na Łotwę lub Słowację. W głównym zamierzeniu podejmują oni prace związane z hotelarstwem i obsługą klienta, jednakże wśród uczestników spotkania z ZO PKA pojawiły się również osoby odpowiedzialne za prace związane z organizacją przedsiębiorstw oraz kwestiami finansowymi. Oprócz tego typu wyjazdów, studenci w ramach obowiązkowych praktyk zawodowych, podejmują również współpracę z licznymi instytucjami z otoczenia społeczno-gospodarczego, które w ich ocenie dają odpowiednie warunki do rozwoju i zdobycia pierwszego doświadczenia związanego z realizowaną przez siebie specjalnością. Praktyki są rozwijające i pozwalają na wykształcenie umiejętności niezbędnych do zdobycia zatrudnienia po ukończeniu studiów na wizytowanym kierunku.

Pomimo mało aktywizującego charakteru kadry dydaktycznej względem rozwoju naukowego studentów, jest ona otwarta na zadawane pytania i wątpliwości. W tym zakresie nie zauważono

żadnych nieprawidłowości, ponieważ reakcja nauczycieli akademickich jest w tym zakresie niezwłoczna i wyczerpująca. Informacje o dyżurach są podawane studentom wraz z początkiem każdego semestru, a w przypadku zmian w harmonogramie są one od razu sygnalizowane. Oprócz tej formy kontaktu, studenci mogą również skontaktować się z prowadzącymi zajęcia telefonicznie lub za pomocą poczty elektronicznej, stanowiącej dodatkowe narzędzie do przekazywania materiałów dydaktycznych.

W ocenie studentów przebieg praktyk zawodowych pozwala na osiągnięcie zakładanych efektów uczenia się. Są one związane z poszerzaniem wiedzy zdobytej na zajęciach dydaktycznych, a podejście praktykodawców jest angażujące i zmuszające do realizacji postawionych zadań. Pod tym kątem sami studenci mogą liczyć na odpowiednie wsparcie od opiekuna praktyk ze strony Uczelni oraz na rzetelną pomoc związaną ze wszystkimi formalnościami związanymi z organizacją procesu.

Pomimo istniejącej platformy e-learningowej, studenci wizytowanego kierunku, oprócz realizacji obowiązkowego szkolenia z zakresu Bezpieczeństwa i Higieny Pracy, nie podejmują żadnych działań w tym zakresie. Sama platforma nie zawiera również żadnych kursów, które angażowałyby studentów do pracy własnej.

Ważnym elementem wsparcia w tym zakresie jest również obsługa administracyjna. W ocenie uczestników spotkania z ZO PKA, osoba pracująca w dziekanacie posiada odpowiednie kompetencje oraz podejście względem pytań i wątpliwości studentów. Oprócz ogólnych spraw studentów, dziekanat pośredniczy również w procesie przyznawania świadczeń z funduszu pomocy materialnej, z którego korzystają studenci posiadający Kartę Polaka. Osoba pracująca w dziekanacie Filii w Łucku cechuje się otwartością, chęcią pomocy, odnosi się z szacunkiem do studentów co niewątpliwie wpływa na zadowolenie wszystkich osób. Pracownik dziekanatu jest również odpowiednio przygotowany do wsparcia zarówno studentów ukraińsko, jak i polskojęzycznych.

Mając na względzie kontakt z władzami Filii w Łucku, studenci mogą przekazywać im swoje uwagi i wątpliwości, jak również kontaktować się w sprawach bieżących, jednakże analizując stan faktyczny, studenci korzystają z tej możliwości sporadycznie. W obrębie ocenianego kierunku działa również opiekun roku wyznaczony spośród przedstawicieli kadry dydaktycznej. Jest on odpowiedzialny za informowanie studentów o najważniejszych sprawach związanych z cyklem kształcenia oraz jest pierwszym ogniwem w przypadku występowania problemów oraz wątpliwości dotyczących procesu kształcenia. Sami studenci mają poczucie, że opiekun roku jest funkcją potrzebną, szczególnie w początkowych fazach studiowania, tak samo jak Pełnomocnik ds. studentów ukraińskojęzycznych, który wspiera tych studentów zarówno w kwestiach formalnych, jak również aklimatyzujących w obrębie polskiego systemu szkolnictwa wyższego.

Głównym reprezentantem danego rocznika jest również starosta, który jest odpowiedzialny za kontakt z nauczycielami akademickimi, za ustalanie terminów egzaminów w trakcie sesji egzaminacyjnej oraz za rozwiązywanie bieżących kwestii związanych z procesem kształcenia.

Jednym z reprezentantów studentów jest również samorząd studencki działający w Filii w Łucku. Do głównych aktywności mało liczebnego samorządu należy zaliczyć reprezentowanie studentów w Radzie Wydziału oraz uczestnictwo w spotkaniach z władzami Filii. Oprócz tego, przedstawiciele samorządu studenckiego podejmują inicjatywy aktywizujące studentów z okazji różnych świąt oraz biorą udział w organizacji wydarzeń koordynowanych przez Uczelnię. Samorząd może liczyć również na adekwatne wsparcie finansowe, które pozwala jego członkom na podejmowanie działań animujących społeczność reprezentowanej przez siebie Jednostki.

Po analizie stanu faktycznego należy zaznaczyć, że rola samorządu nie jest oparta na filarze działań projakościowych, ponieważ Uczelnia nie aktywizuje ich do dialogu oraz działań w obrębie tego obszaru. Oprócz rozmów z władzami Jednostki, samorząd nie jest aktywnie włączany do działań Zespołu ds. Jakości Kształcenia w zakresie oceny, opiniowania zmian oraz podejmowanych strategii rozwoju kierunku. W tym przypadku rola studentów ogranicza się jedynie do wypełniania ankiet oceniających zajęcia dydaktyczne, które nie są omawiane i publikowane do informacji dla wszystkich grup interesariuszy. Należy również zaznaczyć, że samorząd studencki nie podejmuje kontaktów z samorządem centralnym, zlokalizowanym w siedzibie Staropolskiej Szkoły Wyższej w Kielcach.

Pomimo tego, iż na wizytowanym kierunku nie studiują studenci z niepełnosprawnościami, Uczelnia posiada pewne rozwiązania dotyczące wsparcia w tym zakresie. Z perspektywy infrastruktury, Uczelnia jest wyposażona w specjalną rampę, wspomagającą mobilność studentów z niepełnosprawnością ruchową. Oprócz tego elementu, Uczelnia posiada również specjalnie skonfigurowane laptopy oraz projektory przydatne dla studentów z problemami wzroku. Rekomenduje się, by uczelnia podejmowała działania zmierzające do poszerzania wyposażenia oraz wykorzystywanych technologii w procesie kształcenia. Do takich elementów można byłoby zaliczyć pomoc wyszkolonych asystentów, możliwość wypożyczenia specjalnych powiększalników, dyktafonów czy systemu FM.

Każdy ze studentów może również skorzystać z możliwości indywidualizacji swojego cyklu kształcenia dzięki Indywidualnej Organizacji Studiów oraz Indywidualnemu Programowi Studiów. Pierwsza z możliwości przysługuje rodzicom, studentkom w ciąży, studentom będącym członkami kadry narodowej lub sekcji sportowej reprezentującej Uczelnię w rozgrywkach ligowych na szczeblu wojewódzkim, osobom wykazującym wyróżniającą aktywnością na rzecz Uczelni lub będących w trudnej sytuacji zdrowotnej lub życiowej. Z opcji Indywidualnej Organizacji Studiów mogą skorzystać również osoby przyjęte w wyniku potwierdzania efektów uczenia się oraz studenci posiadający ważne orzeczenie o niepełnosprawności lub mające status opiekuna osoby z niepełnosprawnością. Skupiając się na drugiej możliwości, należy zaznaczyć, iż Indywidualny Program Studiów jest programem indywidualizacji kształcenia dla studentów posiadających znaczące osiągnięcia naukowe, artystyczne lub sportowe związane ze studiami. Warunkuje on zdobycie efektów uczenia się gwarantujących uzyskanie kwalifikacji zgodnie z kierunkiem studiów oraz uwzględniające indywidualne zainteresowania studenta.

Studenci wizytowanego kierunku, posiadający Kartę Polaka, mają możliwość skorzystania z form wsparcia z funduszu Pomocy Materialnej, do których można zaliczyć stypendium Rektora, stypendium dla osób niepełnosprawnych, zapomogę, stypendium finansowane przez jednostkę samorządu terytorialnego, stypendium za wyniki w nauce lub w sporcie finansowane przez osobę fizyczną lub osobę prawną niebędącą państwową lub samorządową osobą prawną oraz stypendium ministra. Analizując tryb przyznawania świadczeń, należy wspomnieć, że procedury i wymagania formalne są zrozumiałe, a w przypadku problemów są one niezwłocznie rozwiązywane przez komisje stypendialne, tworzone w głównej mierze przez studentów. W przypadku studentów, którzy nie posiadają odpowiednich uprawnień do uzyskania form wsparcia z wyżej wymienionego funduszu, Uczelnia w ramach przyjętej uchwały, ustaliła preferencyjne stawki czesnego za studia, wzmacniając rolę i dostępność Uczelni dla studentów z Ukrainy.

Uczelnia podejmuje również działania uświadamiające oraz zmierzające do przeciwdziałania formom dyskryminacji i przemocy, które w przypadku ich występowania powinny zostać zgłoszone niezwłocznie władzom Uczelni. Proces kształcenia powinien być oparty na zasadach wzajemnego poszanowania bez względu na wyznawaną religię, orientację seksualną, opinie czy wiek, co opisano również w Strategii Rozwoju Staropolskiej Szkoły Wyższej w Kielcach. Studenci są dodatkowo szkoleni z zakresu swoich praw i obowiązków, by zapoznać ich z najważniejszymi elementami procesu kształcenia w Polskim Systemie Szkolnictwa Wyższego, gdzie również zwraca się uwagę na wartość wzajemnego szacunku i tolerancji.

Jednym z elementów zapoznania się z opiniami studentów są cyklicznie przeprowadzane ankiety, które nie cieszą się niestety dużą zwrotnością. W ocenie studentów lepszym rozwiązaniem w tym zakresie jest skonfrontowanie swoich opinii w bezpośrednim kontakcie z nauczycielem akademickim. Sami studenci nie są również informowani o wynikach ankiet, a sama forma ankiety nie dopuszcza możliwości wprowadzenia opinii opisowych, mogących stanowić ważny element w zakresie poprawy jakości kształcenia na wizytowanym kierunku. W związku z powyższym uczelnia powinna kłaść szczególny nacisk na angażowanie studentów do procesów oceny form wsparcia, skuteczności systemu motywacyjnego oraz samego zadowolenia studentów z warunków kształcenia na wizytowanym kierunku.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Pomimo zadowolenia studentów z ogólnych warunków kształcenia na wizytowanym kierunku, sama Uczelnia nie oferuje w tym zakresie kompleksowych i pełnych form wsparcia. W tym przypadku jednym z problemów jest niewątpliwie brak działań angażujących studentów do podejmowania zarówno inicjatyw naukowych, jak również wzmacniających rolę umiejętności praktycznych związanych z kierunkiem. Warto również wspomnieć, że sami studenci oprócz obowiązkowych praktyk oraz wyjazdów zagranicznych, nie podejmują w tym zakresie zbyt wielu działań i nie wykazują zbyt dużych chęci do ich realizacji.

Pomimo wsparcia, otwartości oraz dostępności kadry dydaktycznej i administracyjnej, studenci oraz samorząd studencki powinni być angażowani do pracy na rzecz poprawy jakości kształcenia, poprzez aktywną partycypację w zespołach i spotkaniach grup roboczych w tym zakresie. Studenci powinni mieć również dostęp do rzetelnej informacji zwrotnej, związanej z oceną zajęć dydaktycznych oraz do możliwości kształcenia z wykorzystywaniem nowych technologii oraz metod zmuszających do wzmacniania ich praktycznych umiejętności. Uczelnia powinna również położyć nacisk na wykorzystywanie platformy e-learningowej oraz na angażowanie przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego w procesie kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Uczelnia powinna podjąć działania zmierzające do większej aktywizacji studentów w projektach naukowych, pracach projektowych oraz projektach nie opierających się wyłącznie na programie Erasmus+, które mogłyby rozwijać umiejętności praktyczne i analityczne studentów.
2. Uczelnia powinna udostępniać wyniki przeprowadzanych ankietyzacji studentom wizytowanego kierunku oraz podejmować działania zmierzające do jej promocji.
3. Uczelnia powinna zaktywizować studentów oraz samorząd studencki do podejmowania działań w zakresie oceny jakości kształcenia na wizytowanym kierunku, by wzmocnić narzędzia wsparcia oferowane przez Uczelnię (do takich działań można zaliczyć przykładowo działania opiniotwórcze, ocenę programu studiów, wypracowywanie stanowiska studenckiego względem podejmowanych względem kierunku).
4. Uczelnia powinna podjąć działania zmierzające do większego wykorzystywania platformy e-learningowej, która pozwoliłaby studentom na realizację treści kształcenia za pomocą angażujących metod kształcenia.

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

Strona internetowa Staropolskiej Szkoły Wyższej w Kielcach, pomimo swojego przystępnego charakteru, nie oferuje kompleksowych i kompletnych informacji dla różnych grup interesariuszy. Witryna Uczelni zawiera pod tym kątem szereg informacji związanych z rekrutacją, jak również opis oferty edukacyjnej, procedury wsparcia i działania Uczelni, platformy wspomagające proces kształcenia oraz odnośniki do charakterystyki każdej z jednostek, które funkcjonują w obrębie

Uczelni. Niestety niektóre z zakładów, przede wszystkim te skierowane do różnych grup interesariuszy, wykazują pewne braki i powinny zostać uzupełnione o aktualne i wiążące dane.

Sama strona internetowa została dostosowana do potrzeb studentów zagranicznych, o czym świadczy wprowadzenie dedykowanych zakładów przetłumaczonych na języki ukraiński i polski. Mając na uwadze fakt, iż zdecydowaną większość grupy stanowią obywatele Ukrainy, należy zaznaczyć, że Uczelnia powinna urozmaicić treści pojawiające się na platformie, uzupełniając ją o akty prawne, wiążące harmonogramy oraz komunikaty związane z procesem kształcenia, które ułatwiłyby im dostęp do aktualnych informacji i promocję kierunku dla kandydatów i potencjalnych praktykodawców. Należy również nadmienić, że strona internetowa nie jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnościami, ponieważ nie została ona wyposażona w specjalnie powiększające lupy, syntezy mowy czy wersje kontrastowe mogące stanowić ułatwienie dla studentów z problemami wzroku. Kolejnym z problemów w tym zakresie są również nieaktywne linki, które powinny zostać naprawione i rozbudowane treściowo przez administratora strony.

Skupiając się na konkretnych informacjach dotyczących Filii w Łucku, należy zaznaczyć, że są fragmentaryczne i zbyt ogólne, co potwierdza również brak aktualnych kart przedmiotów, które nie pozwalają na zaznajomienie się z organizacją procesu kształcenia, charakterystyką systemu weryfikacji i oceniania efektów uczenia się, jak również specyficzne zasady dyplomowania oraz przyznawania kwalifikacji i tytułu zawodowego po ukończeniu studiów na wizytowanym kierunku. Oceniając cały wymiar systemu informowania należy zaznaczyć, że w tym zakresie większość informacji zawartych na stronie dotyczy przede wszystkim głównej siedziby Staropolskiej Szkoły Wyższej w Kielcach, które dominują zarówno na innych platformach takich jak Instagram, czy na dedykowanej stronie Uczelni w serwisie Facebook. W tym aspekcie należy również dodać, że niektóre informacje są publikowane nieregularnie i wybiórczo.

Do bardzo istotnych i słabych stron systemu informowania należy zaliczyć również niekompletne informacje zawarte w Biuletynie Informacji Publicznej, który wykazał braki w zakresie publikowanych raportów, sprawozdań, wewnętrznych i zewnętrznych aktów prawnych, czy wzorów ankiet, wykorzystywanych do oceniania zajęć dydaktycznych.

Jednym z dobrze działających elementów publicznego dostępu do informacji jest system Wirtualnego Dziekanatu, pełniący rolę platformy do transferu ocen i osiągnięć studentów oraz składania wniosków związanych z procesem kształcenia. W ocenie studentów sam system jest przejrzysty i nie budzi zastrzeżeń, co do jego funkcjonalności.

Sami studenci nie posiadają możliwości wyrażenia swojej opinii o prowadzonej polityce informacyjnej, która oprócz kontaktu mailowego oraz tradycyjnych form związanych z umieszczaniem informacji w obrębie budynków i powinna ona zostać podparta kompleksową i wielopłaszczyznową analizą. Uczelnia powinna podjąć działania zmierzające do ujednolicenia komunikatów publikowanych względem każdej z grup odbiorców, tak by była ona dostępna dla każdego interesariusza. Brak wcześniej wspomnianego mechanizmu monitorowania aktualności i kompleksowości informacji o studiach nie pozwala na efektywną ocenę publikowanych treści oraz na stworzenie odpowiedniej strategii budowania świadomości o uczelni.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

Polityka informacyjna Uczelni wykazuje braki związane z dostępnością informacji dla różnych grup interesariuszy. Są one niekiedy fragmentaryczne oraz niekompletne, co potwierdza również brak publikacji aktów prawnych oraz dokumentów warunkujących działanie Staropolskiej Szkoły Wyższej w Kielcach. Jednym z elementów budzących wątpliwości jest zarazem dostosowanie strony internetowej do potrzeb studentów z niepełnosprawnościami oraz studentów ukraińskojęzycznych. Należy również dodać, że sami studenci nie są włączani do procesu oceny jakości publikowanych

informacji. W rezultacie uczelnia nie posiada odpowiednich narzędzi analizy efektywności prowadzonej przez siebie polityki informacyjnej.

Ma to swoje odzwierciedlenie w braku przetłumaczonej dokumentacji na język ukraiński, czy brakiem informacji związanych z realizacją procesu kształcenia. Kolejnym z działań w tym zakresie powinno być również wprowadzenie mechanizmów ułatwiających poruszanie się po stronie osobom z problemami wzroku i słuchu. Uczelnia powinna również położyć nacisk na dopracowanie polityki informacyjnej o Filii w Łucku z perspektywy praktykodawców oraz osób zainteresowanych kształceniem na Ukrainie.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Strona internetowa powinna zostać dostosowana pod kątem informacji o Filii w Łucku, zarówno z perspektywy dokumentacji, odpowiednich opisów oraz dostępu do informacji, które nie są tak kompleksowe oraz kompletne jak w przypadku centrali w Kielcach.
2. Strona internetowa powinna zostać dostosowana do potrzeb studentów z niepełnosprawnością poprzez wprowadzenie ułatwień dla osób z problemami wzroku i słuchu.
3. Strona internetowa oraz Biuletyn Informacji Publicznej powinny zostać przeanalizowane pod kątem aktualności danych oraz dostępności aktów prawnych warunkujących funkcjonowanie uczelni. To działanie pozwoliłoby na uzupełnienie platformy o odpowiednie raporty, akty wewnętrzne i zewnętrzne związane z uczelnią, etc.
4. Uczelnia powinna podjąć działania zmierzające do ujednolicenia komunikatów publikowanych względem każdej z grup odbiorców, tak by była ona dostępna dla każdego interesariusza.

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

Organizacyjne ramy funkcjonowania WSZJK (dalej: System) w Uczelni zostały wprowadzone kilkoma aktami wewnętrznymi w randze uchwał Senatu oraz zarządzeń Rektora. Podstawowym aktem regulującym obecne ramy funkcjonowania WSZJK na Uczelni jest Zarządzenie nr 13/2013 Rektora SSW w Kielcach z dnia 5 września 2013 r. w sprawie przyjęcia Wewnętrznego Systemu Zapewnienia Jakości Kształcenia. Niniejszy akt prawny określa zasady stanowiące politykę jakości w Uczelni. Ponadto w zarządzeniu określona jest struktura WSZJK, ze wskazaniem podmiotów i osób sprawujących nadzór merytoryczny i organizacyjny nad ocenianym kierunkiem studiów. W sposób przejrzysty określone są kompetencje poszczególnych osób i podmiotów w zakresie ewaluacji i doskonalenia jakości kształcenia na ocenianym kierunku. Podstawowym podmiotem realizującym zadania z zakresu jakości kształcenia na poziomie Filii jest Wydziałowy Zespół ds. Jakości Kształcenia (WZdsJK). Obecny skład Zespołu przewiduje udział przedstawicieli szerokiej grupy interesariuszy, m.in. pracodawców, studentów, obecnych i poprzednich władz Wydziału, wykładowców, pracowników administracyjnych.

System jakości kształcenia przewiduje wszystkie istotne działania mające na celu zapewnienie jakości kształcenia, które ujęte są w procedury, dotyczące m.in.: projektowania usług edukacyjnych, w tym proces tworzenia, modyfikowania, zatwierdzania i wdrażania programów studiów, zasad weryfikacji efektów uczenia się, w tym w procesie dyplomowania, zapewnienia jakości kadry dydaktycznej, w tym przewidziane jest dokonywanie ocen przez studentów oraz hospitacji zajęć, procedury zarządzania infrastrukturą oraz procedury związane z szeroko pojętym obiegiem informacji w WSZJK.

Zatwierdzanie, zmiany oraz wycofanie programu studiów dokonywane jest w sposób formalny. Senat Uczelni określa efekty uczenia się w formie uchwały, a Rada Wydziału przyjmuje program kształcenia. Istotną rolę w projektowaniu programu studiów na ocenianym kierunku odgrywa proces opracowywania kart przedmiotów (sylabusów). Dziekan Wydziału dokonuje weryfikacji formalnej sylabusów przed rozpoczęciem roku akademickiego i na bieżąco w trakcie jego trwania. Merytoryczna ocena kart leży też w zakresie obowiązków Uczelnianego Zespołu ds. Jakości Kształcenia. W każdym roku akademickim pracownicy odpowiedzialni za dany przedmiot na kierunku przeprowadzają weryfikację i aktualizację sylabusów.

Uczelnia udokumentowała prace prowadzone przez WZdsJK poprzez przedstawienie protokołów z posiedzeń. Poruszana na spotkaniach Zespołu tematyka obejmowała zakres zagadnień przewidziany w jego zadaniach. W szczególności omawiana była taka tematyka jak: analiza wyników ankiet oceniających prowadzących zajęć, analiza podejmowanych przez Wydział działań mających na celu ułatwienie studentom skuteczne wejście na rynek pracy, analiza wykorzystania platformy online do nauki języków obcych, dostępność procesu kształcenia dla studentów z niepełnosprawnościami, itp..

Ocena programu studiów dokonywana jest w oparciu o opinie wyrażane na Radzie Wydziału, podczas spotkań z pracodawcami, przez studentów poprzez samorząd. Jako przykłady działań doskonalących można podać zwiększenie liczby godzin języka polskiego (wielu studentów chce kontynuować naukę na studiach magisterskich w Polsce). Zagadnienia takie jak ocena programu studiów, analizy jego zgodności z potrzebami rynku pracy, treści programowe, metody kształcenia, metody weryfikacji i oceny efektów uczenia się zgłaszane są ustnie na spotkaniach, brak jest jednak formy pisemnej takich zgłoszeń.

Wydział prowadzi systematyczną ankietyzację jakości prowadzonych zajęć. Ankiety studenckie mają formę papierową). Zakres informacji w ankiecie obejmuje takie zagadnienia jak: jakość prowadzenia zajęć, realizacja procesu dydaktycznego, ocena przedmiotu, organizacja zajęć, ocena pracy dziekanatu.

W ocenie programu studiów biorą udział interesariusze wewnątrzni oraz zewnątrzni. Ich udział zaznaczył się w procesie przejścia z profilu ogólnoakademickiego na praktyczny. Dokonano takich zmian w programie studiów jak m.in.: zwiększenie liczby zajęć praktycznych, zmodyfikowano formy prowadzenia zajęć (zwiększono liczbę godzin ćwiczeń, wprowadzono zajęcia warsztatowe) oraz metody prowadzenia zajęć (zwiększono zakres zajęć o charakterze projektowym), zwiększono wymiar praktyk, więcej praktyków prowadzi zajęcia praktyczne. W zakresie uprzątnięcia toku studiów oraz modyfikacji metod weryfikacji, szczególnie umiejętności praktycznych Wydział planuje wprowadzenie końcowych prac projektowych.

Opracowana dokumentacja WSZJK wskazuje, że Uczelnia ma wdrożone podstawowe zasady, procedury i praktyki funkcjonowania WSZJK. Jednak zastrzeżenia budzi niewystarczająca skuteczność tego systemu. Uwagi oraz nieprawidłowości sformułowane w Kryteriach 1,2,3,5,8,9 świadczą o dysfunkcjach w Systemie, głównie na etapie monitorowania realizacji procesu kształcenia oraz wykorzystania posiadanych informacji i opracowania działań doskonalących. Zauważone nieprawidłowości w funkcjonowaniu systemu świadczą również o niewystarczającej cyklicznej ocenie tego Systemu.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10

Kryterium spełnione częściowo

Uzasadnienie

W Uczelni funkcjonuje WSZJK. System ma zbudowane ramy formalne, jest określona struktura Systemu, wskazana jest odpowiedzialność w zakresie kluczowych obszarów nadzoru oraz określone są główne procedury. Prowadzona jest podstawowa sprawozdawczość z funkcjonowania WSZJK, jak również podstawowa analityka związana z jakością kształcenia (np. analiza ankiet studenckich, analiza programu studiów pod kątem jego dostosowania do rynku pracy, analiza dostosowania infrastruktury do potrzeb osób z niepełnosprawnością).

Zastrzeżenia budzi skuteczność funkcjonowania Systemu. Uczelnia ma stworzone formalne procedury i nieformalne praktyki monitorowania procesu kształcenia, jednak system monitorowania okazał się nieskuteczny w takich obszarach jak:

1. Formułowanie efektów uczenia się (m.in. ogólny charakter kierunkowych efektów uczenia się, przedmiotowe efekty uczenia się często nie posiadają charakteru umiejętności i wymiaru praktycznego, na obu realizowanych specjalnościach nie ma różnic w brzmieniu efektów między II a III rokiem).
2. Monitorowanie programu studiów (m.in. nie można potwierdzić, iż zajęcia kształtujące umiejętności praktyczne są realizowane w wymiarze większym niż 50% ogólnej liczby punktów ECTS, nie można potwierdzić, iż w praktyce stosowane metody kształcenia, są różnorodne, specyficzne i zapewnią osiągnięcie przez studentów wszystkich efektów uczenia się, a w szczególności efektów w zakresie umiejętności, kompetencji społecznych).
3. Prowadzona polityka kadrowa (m.in. brakuje nauczycieli akademickich posiadających pozaakademickie doświadczenie ekonomiczne, jak również osób z dorobkiem naukowym w dyscyplinie ekonomii i finansów, niewłaściwa obsada seminariów).
4. Infrastruktura dydaktyczna (m.in. niewystarczający dostęp do literatury podstawowej i uzupełniającej wskazanej w sylabusach, nieaktualne oprogramowanie wykorzystywane w procesie dydaktycznym, niewystarczająca infrastruktura dla potrzeb osób z niepełnosprawnością, brak systemowych rozwiązań w zakresie uzupełniania księgozbioru)
5. Wsparcie studentów (m.in. zbyt mała aktywność studentów w projektach naukowych oraz innych, które mogłyby rozwijać umiejętności praktyczne i analityczne studentów, brak przekazywanie wyników ankietyzacji studentom, mała aktywność studentów do podejmowania działań w zakresie oceny jakości kształcenia).
6. Dostęp do informacji publicznej (m.in. brak dostosowania strony internetowej pod kątem informacji o Filii w Łucku, brak na stronie internetowej ułatwień dla osób z problemami wzroku i słuchu, niepełna informacja w Biuletynie Informacji Publicznej).

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

Brak

Zalecenia

1. Zwiększenie skuteczności Systemu poprzez rozszerzenia zakresu monitoringu jakości kształcenia (zbieranie informacji i związane z tym analizy), który będzie obejmował nieprawidłowości ujęte w Raporcie z wizytacji.

4 Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

PKA po raz pierwszy oceniała jakość kształcenia na tym kierunku.